

Lai sirsnīgs Adventes laiks!

Foto - no personīgā arhīva

Priecīgi par rezultātu. Briežuciema pagasta Punduru ģimenes bērni – Madara (no kreisās), Armands un Anete – iesaistās Adventes vainagu darināšanā, kas ir viena no ģimenes svarīgākajām tradīcijām ziemā. “Visi kopā braucam uz mežu un vācam materiālus vainagam. Es mājās sapinu, bet bērni rotā vainagus pēc savas gaumes. Kad darbiņš padarīts, visi priecājamies par rezultātu. Tā ir diena, kad citi darbi tiek atlikti, jo svarīgākais ir kopā pavadītais laiks,” pārliecināta bērnu mamma Līga. Iespējams, šis ir viens no iemesliem, kādēļ šogad viņa sākusī piedāvāt Adventes vainagus arī tirgošanai. Tā šo kopā pavadīšanas laiku var padarīt garāku. Runājot par Adventes laiku, Līga piebilst, ka viņu ģimenē tas nav kluss un mierīgs, jo mājās darbojas trīs mazi bērni.

Aija Socka

Svētdien ar Pirmo adventi sākas Ziemassvētku gaidīšana, kad atvērt sirdi sapratnei, piedošanai, pateicībai un labestībai.

Baznīcā Advents, kā skaidro mūsu novadnieks, priesteris Renārs Birkovs, ir gaidīšanas laiks, ko atzīmē, gatavojoties Kristus dzimšanas svētkiem. Runājot par to, kā šo daudziem saspringto laiku izdzīvot jeb padarīt īpašu, priesteris iesaka trīs lietas. Pirmā ir lūgšana Dievam. Atrast kaut dažas minūtes dienā lūgšanai, garīgās literatūras lasīšanai, kas palīdz sakārtot domas un nedaudz *atrauties* no ikdienas. Otrā – pārdomāt par vērtībām: kas katram no mums ir vērtīgs,

kam gribētu vairāk pievērst uzmanību, kas varētu būt prioritāte. Trešā – *izmeklēt* sirdsapziņu un saprast, kur esmu darījis kaut ko nepareizi vai kā varētu kļūt labāks. “Bieži vien domājam: lai dzīve kļūtu labāka, mums jāreformē sabiedrība, citi cilvēki, jāsakārto lielas lietas, bet patiesībā galvenā reforma, kas mums vajadzīga, ir katra paša personīgā reformēšana. Tas ir, kad saprotam, kas mūsos nav labs, no kā vajadzētu atbrīvoties, kur vajadzētu pilnveidoties. Īpaši, runājot par attieksmi pret citiem cilvēkiem, mūsu laipnību un iejūtību. Arī par garīgajām lietām. Lai visiem svētgā un papildīts Advents – Ziemassvētku gaidīšanas laiks!” novēl priesteris.

Īsziņas

Ievēlēja Bērzpils pagasta iedzīvotāju padome

25.novembrī Bērzpils pagasta iedzīvotāju kopsapulcē iedzīvotāji ievēlēja savus pārstāvjus sadarbībai ar vietējo lēmējvaru. Jaunie ievēlētie padomes locekļi apliecināja gatavību pārstāvēt vietējo iedzīvotāju intereses, uz klausīt vajadzības un kopīgi strādāt pie apkārtnes vides uzlabošanas. Par padomes locekļiem ievēlēti: Madara Žigure, Elīna Raciborska, Anika Sindija Vaivode, Lolita Kokoreviča, Iluta Pugača, Kaspars Rakstiņš, Lauris Ikstens un Emīls Kindzulis. Atgādinām, ka šobrīd iedzīvotāju padomes bez jaunizveidotās Bērzpils pagasta padomes darbojas arī Briežuciema, Krišjāņu, Lazdukalna, Rugāju un Vecumu pagastos.

Aicina savlaikus iesniegt dokumentus pabalstu saņemšanai

Balvu novada Sociālā pārvalde aicina iedzīvotājus savlaikus iesniegt dokumentus materiālās situācijas izvērtēšanai un sociālo pabalstu saņemšanai. Dokumentus jāiesniedz līdz 2025. gada 17. decembrim. Iesniegumu un dokumentu iesniegšanas mērķis ir nodrošināt tiesības uz trūcīgas vai maznodrošinātas mājāsaimniecības statusa piešķiršanu, mājokļa pabalsta saņemšanu, pabalstiem veselības aprūpei un veselības uzlabošanai un citiem sociālās palīdzības pabalstiem. Jautājumu gadījumā lūgums sazināties ar Balvu novada Sociālo pārvaldi un sociālajiem darbiniekiem.

Nākamajā
Madugumā

● **Kā rodas medus?**
Izzinoša tikšanās ar bīskopi

● **Sniegavīru glābšanas misija**
Balvos iededz svētku egli

Nedēļas jautājums

Ar kādām domām iedegsiet pirmo svecīti Adventes vainagā?

Aija Socka

ILZE no Baltnavas pagasta: – Iledzot sveci, vienmēr aizdomājos par mieru un klusumu, ko vēlētos ieaiņināt savā ikdienā. Parasti vainagu veidoju pati no dabīgiem materiāliem – skujām, čiekuriem, ar nelieliem meža akcentiem, jo tie šķiet sirsnīgāki un mājīgāki. Svecēs šogad būs baltas, lai simbolizētu gaismu un skaidrību tumšajā laikā. Iedegta liesmiņa palīdz atcerēties par pateicību un labajiem darbiem, ko var paveikt arī pavisam mazās lietās. Šogad vēlēšos, lai mājās un apkārtnē vidē valda siltums, savstarpēja sapratne un ir veselība visiem tuvajiem.

ILONA no Rugāju pagasta: – Pirmo Adventes sveci iedegzam ar tādu mieru, kāds rodas tikai tad, kad sirds ir gatava sagaidīt gaismu. Pateicībā par cilvēkiem sev apkārt un laiku, ko esam pavadījuši kopā. Vainagu parasti veidoju pati no egļu zariem, čiekuriem, meža atrastām sūnām, zariņiem, jo man patīk meža smarža, tā ienes mājīgumu. Svecēs izvēlos baltas vai krēmkrāsas, jo tās man simbolizē tīrību, mieru un gaismu, kas lēnām ienāk. Šī gada vēlme – vairāk sirdsmiera, veselības un gaismas sev un saviem mīļajiem, kā arī spēja saskatīt labo ikvienā cilvēkā un dienā.

ANNA no Baltnavas pagasta: – Svecīti iedegzam ar cerību, lai gaisma ienāk sirdī, mājās un visos cilvēkos, kas man dārgi. Adventes vainags katru gadu top pašas gatavots, pārsvarā no dabas materiāliem – sūnām un brūkleņu lapām, jo smaržo pēc ziemas klusuma un meža miera. Vainagā gribu ielikt tieši baltas svecēs kā gaismas un tīrības simbolu. Iledzot svecēs, parasti pārņem savāda, silta sajūta, šķiet, ka tajā mirkli apstājas pasaule. Mana vēlme ir, lai pasaulē, mājās, skolā un sirdīs valdītu miers, siltums un gaisma. Lai svecēs liesmiņa ienes cerību, mīlestību un prieku!

INESE no Tilžas pagasta: – Advente ir Ziemassvētku gaidīšanas laiks, kas saistās ar mieru, klusumu un pārdomām. Pirmo svecīti vainagā iedegšu ar domām par savu ģimeni, tuvākajiem, saviem skolas bērniem un kolēģiem, lai visiem būtu laba veselība, Dieva svētība, miers sirdī un pasaulē.

LIGITA no Balviem: – Pirmo sveci Adventes vainagā iedegšu ar domām, lai pasaulē būtu miers. Adventes vainagu pati negatavoju. Labprāt to nopērku, jo izgatavošanai vajadzīgs laiks un izdoma. Pēdējos gados bija jāiztiek bez vainaga, jo mājās saimniekoja kaķis. Ļoti patīk vainagi no dabīgiem materiāliem. Mūsdienās to darināšana iet līdzī modei, līdz ar to var iegādāties dažādu materiālu vainagus, ko var pieskaņot mājas interjeram. Novēlu iedegt pirmo svecīti ar siltām domām un mīlestību. Lai sirdsmiera pilns svētku gaidīšanas laiks!

MANA NEDĒĻA

Esmu Balvu novada kultūras un tūrisma attīstības stratēģijas izstrādes darba grupā. Intensīvi strādāju pie dokumenta, mana atbildība – muzeju joma. Šonedēļ laiks veltīts muzeja krājuma digitalizācijai. Gatavoju scenāriju un plānoju jaunu muzejpedagoģisko programmu Viļakas vēstures iepazīšanai ar izlaušanās elementiem vēsturiskajā ekspozīcijā. Rakstu arī divus projekta melnrakstus, no kuriem viens ir par Viļakas katoļu baznīcas 135 gadiem. Brīvdienās Viļakas muzeju un pilsētu dosies iepazīt ukraiņu grupiņa, tādēļ vadišu ekskursiju. Nedēļas nogalē Ritassvin vārda dienu, kas nozīmē, ka šī diena īpašāka būs arī man. Savukārt vakaros krustdūrienā izšuju gleznas un kopā ar draugu mēdzam pastaigāties pa Viļakas pilsētu. Iestājusies arī ziema, kuru esmu sagaidījusi ar prieku, jo tuvojas Ziemassvētki. Tas ir viens no gada maģiskākajiem periodiem, kā arī laiks, kad jāpaspēj izdarīt gada noslēdzošie darbiņi. Citiem, sagaidot gada nogali, novēlu izvīzīt jaunus mērķus un darīt visu, lai ieceres piepildās. Lai ikvienam laba veselība!

RITA GRUŠEVA,
Viļakas muzeja
vadītāja

No vēstulēm

“Melnajā piektdienā” aicina patērētājus atpazīt viltības

Šis būs otrais gads, kad Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) ņems talkā arī mākslīgā intelekta rīku, lai uzraudzītu, vai interneta veikalos izsludinātās “Melnās piektdienas” brīnumainās atlaides nav tikai mārketinga triks un nemaldina patērētājus.

Pērnā gada “Melnās piektdienas” un Ziemassvētku atlaižu monitoringa dati, kas iegūti, pārbaudot 18 populāras Latvijas e-komercijas vietnes, apliecina, ka ļoti liela daļa komersantu maldina pircējus. Lielākajā daļā no konstatētajiem atlaižu piedāvājumiem (96% jeb 23 896 gadījumos) atlaides paziņojums bija maldinošs – piedāvāta atlaide, kas patiesībā nepastāvē, vai piedāvātais atlaides apmērs ir lielāks nekā faktiskais cenas samazinājums attiecībā pret 30 dienu zemāko cenu. Visbiežāk komersanti pārkāpj tieši šo Eiropas Savienības un arī Latvijas regulējumu, kas paredz – atlaides jāpieskaita no zemākās cenas, kas ir spēkā pēdējo 30 dienu laikā.

Kā vēl bez viltus atlaidēm patērētāji tiek maldināti?

E-vides komersanti bieži neievēro arī Digitālo pakalpojumu akta aizliegumu ekspluatēt maldinošus modeļus jeb tā sauktos “dark patterns”, kas īpaši izplatīti kļūst tieši “Melnās piektdienas” iepirkšanās drudža laikā. Kā uzsver lietotāju pieredzes arhitekts, “Jaunrades laboratorija” vadītājs Roberts Ceruss: “Ne visi pārliecināšanas paņēmieni ir slikti – problēma sākas tur, kur interneta veikala dizains mērķtiecīgi izstrādāts neētiski, manipulatīvi un kaitē patērētāja tiesībām. E-komersantu manipulatīvie ieroči ir pircēju viltus steidzināšana, automātiski atšķēstas izvēles, piemēram, automātiski pievienoti pakalpojumi, apdrošināšanas vai ziedojumi, un slēptas izmaksas. Visbiežāk e-komercijā tiek kombinēti vairāki paņēmieni, lai panāktu maksimālu ietekmi un pircējs patiešām noticētu, ka viņa ieguvums būs liels.”

PTAC apkopojis spilgtākos maldinošo modeļu piemērus interneta veikalos un aicina uz tiem neuzķerties:

Ieejot e-veikalā, uz ekrāna parādās spilgti paziņojumi – “Atlaide beidzas pēc 02:14!”, “Atlikušas pēdējās 3 vienības!”, “12 cilvēki skatās šo produktu!”, “Tikko nopirkts!” u.tml.

Groza sadaļā pircējs ierauga, ka pievienoti papildinājumi, un uzmanību novērš uzbāzīgs piedāvājums kļūt par lojalitātes programmas biedru, taču tikai apakšā maziem burtiņiem rakstīts, ka ir iespēja turpināt iepirkties bez pierakstīšanās.

Kad pircējs nokļuvis līdz apmaksas sadaļai, gala summa par izvēlēto preci pieaugusi, jo izrādās, parādījusies maksa

par nesaņemtu minimālo summu.

Ieteikumi patērētājiem

Nesasteidz pirkumu, īpaši, ja redzi, ka tiek radīta steidzamības sajūta; pārbaudi cenu pirms maksājuma – varbūt citā veikalā šī prece maksā lētāk; izveido atgādinājumu par kādā interneta vietnē reģistrētā konta vai a b o n e m e n t a atcelšanu; atceries – ja kaut kas šķiet aizdomīgs, tad tas arī ir aizdomīgs. “Ja tomēr gadās kļūdoties un “uzķerties”, par to nav jākaunas. Ir jārunā skaļi, lai citi var mācīties no jūsu pieredzes. Un kļūt par negodprātīgu komersantu upuri var ikviens, arī cilvēks ar vairākām augstākajām izglītībām. Šīs metodes ir slīpēti manipulatīvas, izslēdzot mūsu veselo saprātu, tāpēc vēlreiz uzsveršu: par to ir skaļi jārunā, lai palīdzētu citiem neiekrist šādās lamatās un traucētu šo negodprātīgo komerciju,” uzsver lietotāju pieredzes arhitekts Roberts Ceruss.

Internets nav pasaka. Atpazīsti viltības!
Lai padarītu interneta vidi drošāku, pārredzamāku un uzticamāku visiem, tajā skaitā arī sociālo mediju lietotājiem, Latvijā kopš 2024. gada darbojas Digitālā pakalpojumu akts (DPA). Jau ziņots – ar mērķi informēt un izglītēt sabiedrību par DPA sniegtajām iespējām un to, kā šis akts un arī paši patērētāji sevi var pasargāt no digitālajām ilūzijām, PTAC šobrīd īsteno informatīvu kampaņu “Internets nav pasaka. Atpazīsti viltības!”. Tā aicina katru no mums domāt kritiski un skaidro, kā saprast digitālo platformu algoritmus, atpazīt viltus saturu un manipulatīvās tiešsaistes tehnikas. Ikviens patērētājs aicināts ielūkoties PTAC sociālo tīklu kontos un mājaslapā www.ptac.gov.lv, lai iepazītos ar izglītojošajiem materiāliem un padomiem.

SANITA GERTMANE, Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju atbalsta, sabiedrības informēšanas un komunikāciju daļas vadītāja

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

“Tuvojas gada gaišākie svētki, gribas tos sagaidīt mierā un pateicībā. Būs tikšanās ar tuviem cilvēkiem, brīvāks cerības un ticības laika posms ar vairākām brīvdienām. Šobrīd negribas ne skatīties un klausīties ziņas, ne sekot līdz politiķu gaitām. Dzīves laikā man izveidojies priekšstats, ka politikā ienāk ne tie gaišākie ļaudis. Piedodiet, ka kādu aizvainoju. Tas nav jaunuma dēļ, vienkārši tā saredzu realitāti. Kaut kā negribas arī vairs satikt cilvēkus, kurus pirms ienākšanas politikā cienīju, piemēram, daudziem zināmu literāti. Ja politikā nespēj neko izdarīt tautas labā, tad, šķiet, nav ko tur list. Saprotu, ka vilina deputātu materiālā puse, ko citā

darbā tik viegli nenopelnīt. Ja man gribas mierīgāku un sirsnīgāku noskaņu, domāju par saviem mīļajiem, par vienkāršiem darba darītājiem, kuri ar smagu darbu, bieži vien bez brīvdienām, nopelna sev un ģimenei iztiku. Ne tāpēc, ka nebūtu izglītoti vai darbu mīloši, vienkārši, šķiet, viņi ir godīgi pret sevi un citiem. Mierīgu gada nogali visiem reāla darba darītājiem!” telefonsarunā vēlēja mūsu novada iedzīvotāja.

“Nesen portālā “Facebook” pamanīju interesantu video-sīketu no latgaliešu kultūras kustības “Volūda” organizētā seminārā, kurā jaunā Balvu novada Kultūras un tūrisma pār-

valdes vadītāja Ilze Zemrace aptaujāja cilvēkus, lai noskaidrotu, ar ko viņiem asociējas Balvu novads. Lielākā daļa atbildēja, ka ar Upīti un Upītes kultūrtelpu, par ko tiešām prieks, jo upītiešus jau pazīst visā Latvijā un arī ārpus tās. Un tad pie sevis aizdomājos, – bet ar ko īpaša Balvu pilsēta? Ja iebrauc svešinieks un pajautā, ko apskatīt, kas tas būtu? Viļakai ir skaistā baznīca, pontonu tilts un promenāde. Bet mums? Pelēko lielo akmeņu krāvums Lāča dārzā? Ja nu vienīgi novada muzejs. Man šķiet, ka atbildīgajām amatpersonām ir, par ko padomāt,” teica zvanītāja.

Atpūtas vakars senioriem Bērzpilī

Gūst pozitīvas emocijas ilgam laikam

Aija Socka

Aizvadītās nedēļas nogalē Bērzpils saietu namā notika sirsnīgs un lustīgs atpūtas vakars senioriem.

Priecēja dzīvā mūzika

Saietu nama vadītāja Iveta Raciborska stāsta, ka pasākumu apmeklēja 34 dalībnieki: “Vakars izdevās jautrs, sirsnīgs, senioriem bija iespēja atpūsties, parunāt, arī padejot un padziedāt. Par vakara muzikālo daļu rūpējās Baltinavas kapela. Puiši ne tikai dziedāja un spēlēja jestrās dejas, bet arī stāstīja jokus, runāja ar vakara dalībniekiem. Muzikālus priekšnesumus sniedza Līga un Gints Čivči (Līga vadīja arī atrakcijas), kā arī Diāna Rušēvica. Ļoti ceru, ka mūsu tradīcija turpināsies.” Pasākuma apmeklētāji sēdēja pie mūsdienīgi un skaisti klātiem galdiņiem, baudīja kopā sanākšanas prieku un patīkamo vakaru. Iveta ar prieku atzīst, ka šogad pasākumā ar senioriem tikās trešo reizi. Viņa organizē šos vakarus, kopš strādā saietu namā, jo saprot, ka lielai daļai lauku cilvēku, īpaši tiem, kuri dzīvo tālāk no pagasta centra, tas ir liels un gaidīts pasākums. Šogad atpūtas vakarā bija ieradies liels dalībnieku skaits, pat pāris no Naudaskalna un no Aizkraukles. “Piedomājām, lai visi jūtas labi, un, manuprāt, pasākums izdevās. Cilvēki priecājās par dzīvo mūziku, jo ikdienā to dzird reti,” atzina saietu nama vadītāja.

Atpūtās no sirds

Atpūtas vakara apmeklētāja Anna Vilciņa pastāstīja, ka tas tiešām bija jauks pasākums ar skaisti klātiem galdiem, ģimenisku siltumu, pārdomātu un sirsnīgu vakara ritējumu: “Protams, senioriem šādi pasākumi vajadzīgi, par ko liecināja kuplais apmeklētāju pulciņš. Mīļš paldies saietu nama vadītājai par jauko vakaru un sirsnīgo atmosfēru, izpriecājāmies no sirds. Pozitīvu emociju buķete ilgam laikam.” Savukārt Maija un Gunārs Proļi atzina, ka šādā pasākumā bija pirmoreiz, jutušies labi un priecīgi: “Bija jautri, tika gan parunāt ar citiem, gan padejot. Īpaši patika mūzika, protams, arī viss pārējais. Kamēr vēl turam saimniecību, kurā ir aptuveni 100 liellopi, bieži nesanāk apmeklēt pasākumus. Domājam, ka nākamgad atkal brauksim.” Arī Lucija Gaspažiņa atzina, ka pasākums izdevās izcils: “Patika viss. Organizatori bija parūpējušies. Ar katru gadu, šķiet, ka atpūtas vakars kļūst arvien labāks. Apmeklētāju bija daudz. Nākamgad, lai pietiktu vietas, iespējams, būs jāriko pasākums sporta angārā.” Sazinoties ar Māriti, kura ar dzīvesdraugu bija ieradusies pasākumā no Aizkraukles, uzzinājām, ka aktīvie dejojāji apmeklējuši senioru pasākumu arī pagājušajā gadā. Par pasākumu viņi teic tikai labākos vārdus: “Bija ļoti laipna uzņemšana,

Foto - no personīgā arhīva

Vakara apmeklētāji. Pasākumu apmeklēja ne tikai seniori, jo, kā teic saietu nama vadītāja, vecuma ierobežojuma nebija, gadus nevienam neprasīja: “Ja cilvēks pats labi jūtas starp pārējiem, visi mīļi gaidīti!”

Foto - no personīgā arhīva

Torte. Gardums bija skolas pavārites Gaļinas roku darbs – izcila lauku torte no dabīgām izejvielām.

forši seniori un jauks koncerts. Par jautrību rūpējās Baltinavas kapela, viss bija lieliski. Mūsu hobijs ir dejot. Apmeklējam kultūras namus visā Latvijā. Tagad arī Bērzpilī mums ir draugi.” Ciemiņiem no Aizkraukles mūsu puse nav sveša, jo viņi bijuši gan Kubulu un Briežuciema, gan Rugāju un Tilžas pagastos.

Foto - no personīgā arhīva

Dāvaniņas. Katru reizi atpūtas vakarā saietu nama vadītāja senioriem sarūpē mazu, bet no sirds gādātu dāvaniņu. “Šogad dāvinājām krūzītes ar tēju un saldumu enerģijai, lai katram patīkami tējas vai kafijas rīti un vakari. Esam gandarīti par ikvienu sagādāto svētku mirkli, jo zinām, cik ikdienā senioriem ir tā prieka,” atzina Iveta.

Veidosim Ziemassvētku numuru kopā!

Tuvojas Ziemassvētki – ar pārdomām, ar pārsteiguma un paldies vārdu gaidām. Lai Jums un citiem svētkus radītu ar padarīta darba sajūtu, ir īstais laiks padomāt par cilvēkiem, kuri Jums šogad darījuši labu, palīdzējuši, atbalstījuši, stiprinājuši vai vienkārši īstajā brīdī bijuši līdzās.

Es saku paldies!

Teksts publicēšanai (par ko un kam sakāt paldies).

Iesūtītāja vārds, uzvārds, adrese, tālrunis

Nosūtiet kuponu “Vaduguns” redakcijai līdz 17. decembrim.
Jūsu ‘paldies’ vārdus bez maksas publicēsim Ziemassvētku numurā.

Izstādes “Vectēvs” atklāšana

Cilvēks – mūsu zemes lielākā vērtība

Irēna Tušinska

21.novembrī Viļakas bibliotēkā atklāja Jolantas Saulevičas-Loginas fotoizstādi “Vectēvs”. Pasākuma dalībnieki uzzināja ne vien fotomākslinieces stāstu par izstādes ideju un tās tapšanas ceļiem, bet arī uzklauzīja Viļakas vidusskolas skolēnu un citu pasākuma dalībnieku atmiņas par viņu vectēviem.

Atklājot fotoizstādi “Vectēvs”, Viļakas bibliotēkas vadītāja Līga Babāne teica: “Latvijas svētku nedēļa ir vispiemērotākais laiks vēlreiz pārliecināties, ka tieši cilvēks ir mūsu valsts un tēvzemes vislielākā vērtība. Šī iemesla dēļ mums kopā ar fotomākslinieci Jolantu Sauleviču-Loginu dzima doma bibliotēkā izvietot fotoizstādi “Vectēvs”. Kāpēc tieši vectēvs, nevis vecmamma vai kāds cits? No savas pieredzes varu teikt, ka vectēvs nav vecmamma. Vectēvs ir savas dzimtas saknes, balsts un atbalsts, padoms, praktiskums, nesteidzība, rotaļas un prieks. Tādas ir manas atmiņas. Tāpēc šodien runājam tieši par vectēviem.”

Fotomāksliniece J.Sauleviča-Logina pastāstīja, ka ideja par izstādi radās, uzmēmot meitas un viņas vectēva fotogrāfijas: “Aizdomājos, cik forši, ka manai meitai ir vectēvs! Turpretim man vectēva vairs nav, jo viņš nomira, kad man bija četri gadi, un nav pat saglabājusies neviena viņa bilde.” Māksliniece uzsvēra, ka izstādes mērķis ir atgādināt jauniešiem biežāk aprunāties ar saviem vectēviem, pārņemt viņu pieredzi, jo vectēvi nebūs līdzās mūžīgi. “Jūs nekad nevarēsiet runāt ar vecmammu par to, par ko runātu ar vectēvu,” atgādināja J.Sauleviča-Logina. Fotogrāfijās viņa vēlējas parādīt, ka vectēvi ir atraktīvi, iesaistās sabiedriskajā dzīvē un nodarbojas ar saviem mazbērniem. Lai padarītu izstādi vēl interesantāku, J.Sauleviča-Logina tajā iekļāvusi arī savus vectēviem veltītos dzejoļus.

Vīriešiem nepatik bildēties

No 2018.gadā radušās idejas līdz izstādes tapšanai noieta garš un dažādiem šķēršļiem un pārbaudījumiem pilns ceļš. J.Sauleviča-Logina atklāja, ka nebija viegli vīriešus pierunāt bildēties: “Šķiet, ka ir tik forši pieiet pie cilvēka, nobildēt viņu, un tev ir bilde! Bet nekā... Tā nav.” Izstādes autore pastāstīja, ka tikai retais no uzrunātajiem vīriešiem piekrita nofotografēties un deva atļauju savu foto izstādīt. Pat Rīgā izdevies pierunāt tikai vienu no lielpilsētā satiktajiem potenciālajiem izstādes varoņiem. Tas bija vectēvs, kuru māksliniece pamanīja, grīlējot gaļu savas mājas pagalmā kopā ar bērniem un mazbērniem. “Neviens no aptuveni 18 pārējiem vectēviem nepiekrita ne bildēties, ne runāt,” veidojot izstādi, radušos šķēršļus skaidroja fotomāksliniece.

Kad ilgākā laika periodā izdevās nofotografēt tikai trīs no izstādei plānotajiem 30 vectēviem, Jolantai nolaidās rokas. Tad prātā ienāca doma nofotografēt savu vīratēvu Jāni, jo viņš taču arī ir vectēvs. “Kamēr pierunāju Jāni, pie viņa atbrauca draugs, kurš arī piekrita nobildēties. Tā pamazām atkal atdzima doma par izstādi,” atmiņās dalās fotogrāfe. Pēc tam sekoja ideja papildināt bildes ar saviem dzejoļiem.

Ģimene ir visnozīmīgākā vērtība

Ar katra vectēva foto saistīts kāds stāsts, ko atklāja māksliniece. J.Sauleviča-Logina dalījās atmiņu fragmentos arī par savu vectēvu. Visspilgtākās no tām – kā abi ziemā paslēpuši sniegu mājas pagalmā atstātā vecā koka galda atvilktnē, lai saglabātu to līdz vasarai. Šo notikumu māksliniece aprakstījusi arī dzejoļī, kas skatāms izstādē.

Stāstus par saviem vectēviem atklāja arī Viļakas vidusskolas skolēni. Viņu vidū bija gan puisi, gan meitenes. Pasākuma noslēgumā atmiņās par saviem vectēviem bija iespēja dalīties arī viesiem. Savukārt Viļakas vidusskolas skolotāja Rasma Vilkaste, sveicot izstādes veidotājas, uzsvēra, ka šādas sarunas nepieciešamas ikvienam, lai izvērtētu, cik katrs no mums ir vērtīgs šai pasaulei un savai ģimenei: “Ģimene visos laikos bijusi un būs vissvarīgākā vērtība. Ne vienmēr to novērtējam. Ceļot saulītē savus ģimenes locekļus, piepildām sevi un savas dzimtas stāstu.”

Iemācīja darbu izdarīt līdz galam

Viens no skolēniem, kurš atklāja, ko iemācījies no sava vectēva, bija Viļakas vidusskolas 9.klases audzēknis Roberts Griestiņš, kurš pastāstīja par savu vectēvu Juri Prancānu:

Jaunieši lepojas. Šoreiz visvairāk atmiņu un kopīgu piedzīvojumu stāstu par vectēviem atklāja puisi. Viņu vidū bija arī Viļakas vidusskolas 9.klases audzēknis Roberts Griestiņš (no kreisās), kurš dalījās stāstā par savu vectēvu Juri Prancānu. “Vectēvs nekad nesteidzas un visu dara līdz galam. Viņš vienmēr vispirms padomā un tikai tad dara. Tāpēc gandrīz vienmēr viņam viss izdodas, jo vectēvs visu dara rūpīgi un ar pacietību.... No viņa esmu iemācījies, ka labāk izdarīt mazāk, bet lai tas būtu labi,” tās ir tikai dažas no vērtīgajām atziņām, ko puisis aizguvis no sava vectēva.

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Vectēvs no Rīgas. Izstādes atklāšanas pasākumā J.Sauleviča-Logina izstādīja fotogrāfijās redzamo vectēvu atšķirīgos stāstus. Piemēram, šajā foto redzamo vīrieti viņa pamanījusi kādas Rīgas privātmājas pagalmā, kur viņš kopā ar bērniem un mazbērniem grīlēja gaļu.

“Vectēvs ir mierīgs un ļoti atbildīgs cilvēks. Viņš nekad nesteidzas un visu dara līdz galam. Vectēvs parasti vispirms padomā un tikai tad dara. Tāpēc viņam gandrīz vienmēr viss izdodas, jo viņš visu dara rūpīgi un ar pacietību. Vectēvs kādreiz strādāja par robežsargu, tagad viņš ir darbinieks robežsardzē. Viņam ir svarīgs darbs, jo tur jābūt uzmanīgam un godīgam cilvēkam. Viņš savu darbu dara labi, tādēļ viņu novērtē. Agrāk vectēvs strādāja par Medņevas pagasta pārvaldnieku. Tas pierāda, ka viņam uzticas un viņš prot atbildēt par lietām, kas jāizdara. Mājās vectēvs ir ļoti strādīgs. Viņam patīk darboties saimniecībā – pļaut zāli, ravēt dārzu, sakopt pagalmu un labot visu, kas salūst. Viņš nevar sēdēt mierā, jo vienmēr grib, lai viss būtu kārtībā. Ja kaut kas nav labi, viņš pats to salabo. Viņš bieži saka, ka darbs pats no sevis nepadarīsies. Vectēvs daudz rūpējas par ģimeni. Viņš palīdz visiem, ja vajag. Ja man kaut kas nesanāk, nekad nesaka neko sliktu, bet mierīgi izskaidro un parāda, kā izdarīt labāk. Viņš prot izskaidrot lietas tā, lai es saprotu. Ar viņu vienmēr var parunāt, jo viņš uzmanīgi mani uzklauza. Es savu vectēvu ļoti cīnu, jo viņš vienmēr tur doto solījumu. Ja viņš kaut ko saka, tad arī izdara. Viņš ir godīgs un neizliekas. Vectēvs māca, ka cilvēkam jābūt atbildīgam, jāizdara tas, ko esi apsolījis. No viņa esmu iemācījies, ka labāk izdarīt mazāk, bet lai tas būtu labi. Man vislabāk patīk viņa īpašība – atbildība. Vectēvs dara darbus mājās un atbild par ģimeni. Viņam var uzticēt jebko, un viņš nekad nepievils. Es gribētu, lai man nākotnē būtu tāda pati īpašība. Mans vectēvs Juris Prancāns ir cilvēks, no kura var daudz iemācīties. Viņš rāda piemēru ar savu darbu un uzvedību. Viņš nekad nepaliek malā, ja kādam vajag palīdzēt. Esmu lepns, ka man ir tāds vectēvs, un ceru, ka kādreiz būšu tikpat mierīgs, strādīgs un atbildīgs kā viņš.”

Foto - A.Kirsanovs

Iemācīja strādāt ar koku. Stāstu par savu vectēvu izstādīja arī katoļu priesteris Guntars Skutels. Viņš vectēva garīgo klātbūtni sev līdzās īpaši izjūt brīžos, kad izmanto no viņa mantotās prasmes strādāt ar koku. “Katrā no jums mīt kaut drusciņa no vectēva un vecmammās. Kaut kādā brīdī tas atklājas, kaut arī to nepamanāt,” pārliecināts priesteris G.Skutels.

Foto - A.Kirsanovs

Raksturā – atšķirīgi. Atmiņās par saviem vectēviem, kuru raksturi un dzīvesveids bija diametrāli pretēji, dalījās arī Viļakas bibliotēkas vadītāja Līga Babāne (no kreisās).

Saruna ar Atzinības raksta saņēmēju

Ar mīlestību un vēlmi rūpēties par bērniem

Aija Socka

Valsts svētkos Balvu novada domes Atzinības rakstu par ieguldījumu bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanā un ģimeniskās vides nodrošināšanā saņēma Salnavas pagasta iedzīvotāja, audžumamma OĻESJA NAGLE.

Kāda ir Jūsu darba pieredze? Vai ar vīru nākat no kuplām ģimenēm?

– Pēc izglītības esmu grāmatvede. Pirmo darba pieredzi ieguvu krājbankā Ludzā. Izveidojām ģimeni, dzima bērni, un algotu darbu uz kādu laiku pārtraucu. Kad bērni paaugās, strādāju skolā Salnavā – biju asistente bērnam ar īpašām vajadzībām, esmu strādājusi arī par vecāko pavāri, apkopēju, bijusi bezdarbniece un darbojusies *simtlatnieku* programmā. No darba neesmu baidījiesies, ne no viena darba nekaunos. Man nav nozīmes, kur strādāju un ko daru, galvenais, lai godīgi nopelnu naudu.

Vīrs Gunārs dzimis un audzis Salnavā. Viņam ir māsa Inese, kura dzīvo Rīgā. Pati esmu dzimusi Balvos. Pirmos dzīves gadus pavadīju Rugājos, kas ir tēta dzimtā puse, apmeklēju bērnudārzu. 1986.gadā vecāki pārcēlās dzīvot uz Rēzeknes novada Kantinieku ciemu, skolas gaitas uzsāku Sakstagala pamatskolā. Pēc 9.klases beigšanas devos uz Malnavas lauksaimniecības tehnikumu.

Kā pieņēmat lēmumu kļūt par audžumammu?

– Mums ar vīru ir četri savi bērni – meita (24gadi) un trīs dēli (23, 18 un 9 gadi). Neilgi pēc jaunākā dēla dzimšanas aizsākās audžuģimenes darbība. Kad dēls piedzima, pretējā palātā ilgstoši raudāja kāds bērniņš. Kā paskaidroja medmāsa, iespējams, mamma no bērna atteiksies. Atbraukusi mājās, izstāstīju to vīram. Viņš izteicās, ka vajadzēja ņemt bērnu uz mājām un audzināt kopā ar mūsu dēlu kā dvīnišus. Teicu, ka tā jau bērnus nedod, neesam nekāda audžuģimene. Tas bērns kādu laiku *nelika mieru* – bieži vien, kad ņēmu rokās savu dēliņu, domāju, kāds liktenis piemeklēs slimnīcā dzirdēto bērnu, kas par viņu rūpēsies. Kādā vakarā ar vīru skatījāmies televīzijas sižetu, kur vēstīja, ka Daugavpilī divi bērni izgājuši uz balkona bez apģērba, savukārt vecāki atradušies alkohola reibumā. Saskatījāmies. Manuprāt, jau no acu skatiena sapratām, ka gribam palīdzēt bērniem. Sasaucām kopā vecākos bērnus, lai uzzinātu viņu viedokli. Tam, vai kļūt par audžuģimeni, jābūt kopīgam ģimenes lēmumam. Izstāstījām meitai un dēliem savu domu, uz ko viņi atbildēja apstiprinoši. Pirmajos gados, kad kļuvām par audžuģimeni, vecākie bērni bija liels atbalsts gan pieskatīšanā, gan palīdzēšanā. Darbojāmies kā viens vesels. Lai kļūtu par audžuģimeni, bāriņtiesā rakstijām iesniegumu, vācām nepieciešamos dokumentus, apmeklējām apmācības, kursus. Audžuģimenes apliecību saņēmām 2018.gada decembrī. Jau 2019.gada janvārī atskanēja tālruņa zvans, ka meklē audžuģimeni zīdaiņim. Nonākot pie mums, meitene bija 19 dienas veca. Esam audžuģimene bērniem līdz 7 gadu vecumam, jo, mūsu ieskatā, tieši šie bērni ir neaizsargātākie. Viņi ir ļoti atkarīgi no pieaugušo atbalsta un palīdzības. Turklāt šādā vecumā, lai arī kāda būtu pieredze bioloģiskajā ģimenē, vēl ir iespēja iemācīt daudz laba. Šķiet, ka pusaudzi pāraudzināt ir gandrīz neiespējami. Īpaši, ja tas ir 15–16 gadus vecs zēns vai meitene, kas jau, tā teikt, baudījis dzīvē darvas karoti.

Cik bērniem esat audžumamma?

– Kopumā kopš 2019.gada ģimenē esam uzņēmuši 12 bērnus. Citi bērni atgriezti vecākiem, citi – adoptēti, jo vecāki neizdarīja neko, lai bērnus atgrieztu. Ir bērni, kuri pie mums dzīvo kopš 2019.gada, jo netiek ne atgriezti ģimenē, ne adoptēti. Pašlaik mūsu ģimenē ir seši nepilngadīgi bērni – viens mūsu bioloģiskais dēls (9 gadi), divi audžubērni ir 2.klases skolēni (8 gadi), meitene (janvārī būs 7gadi) un divi mazi puikas (4,5 un 3,5 gadi). Diemžēl jāpiekrit teicienam, ka no labām ģimenēm bērnus neizņem. Viņi ir ļoti dažādi. Ienākot audžuģimenē, katram līdzī nāk smaga *bagāža*. Bērniem ir veselības problēmas, novājināta imunitāte. Lielākiem bērniem pilnībā izpaliek sociālās un higiēnas iemaņas, toties viņiem ir ļoti bagāta lamuvārdu *krājkasīte* – lamājas, ir agresīvi. Ir bijis zīdaiņis, kuru izņēma no bioloģiskās ģimenes un atveda vienā pampērā, ietītu segā. Mājās mums vienmēr ir jābūt piena maisījumam, autiņbiksītēm un citām nepieciešamajām lietām.

Kā ir būt audžuģimenei laukos?

– Ar Gunāru esam tipiski lauku cilvēki, nespējam iedomāties dzīvi pilsētā, tā mūs smacē nost. Lauki baro ikvienu cilvēku, ne tikai mūsu ģimeni. Jā, pilsētās ir lielākas iespējas, bet arī mēs nevaram sūdzēties. Mums ir sava zeme aptuveni 30ha platībā – mežs, pļavas, aramzeme, ābeļdārzs. Ir lopi – aitas, govīs, papildus peļņai iepērkam un audzējam bulļus. Ja cilvēks dzīvo laukos un strādā, viņš ir paēdis. Mums ir savi dārzeņi, piena produkti, olas, jēra gaļa. Darba varbūt ir vairāk nekā pilsētā, bet esam gandarīti par paveikto. Līdz 2022.gadam strādāju skolā, bet diemžēl bērnu skaits samazinājās un skolu slēdza. Nav tā, ka man nepiedāvā algotu darbu, vienkārši esmu godīga un potenciālajiem darba devējiem saku, ka man ir seši nepilngadīgi bērni. Tad, kad sākas slimošana, pie mums notiek kā konveijerā – viens slim, otrs saslimst... Darba devējam saku, ka būšu viņam neērta darbiniece. Tā laikam esmu audzināta, ka nevaru rīkoties negodīgi.

Kādas vērtības ir svarīgas jūsu ģimenē?

– Ar vīru uzskatām, – ja veido attiecības, tām jābalstās uz uzticēšanos, mīlestību, godīgumu. Nevar cilvēks mīlēt, ja neuzticas, un nevar mīlēt, ja nav godīgs. Šīs lietas ir vienkārši apvienojamas, iet kopā kā cimd ar roku. Tā arī audzinām savus un audžubērnus sakot, ka meliem īsas kājas, ka vienmēr jābūt godīgiem. Bērniem skaidrojam, – ja ir sastrādāta kāda blēņa, nav jāslēpjas aiz bailēm, ko vecāki teiks, bet ar jebkādam problēmām jānāk pie mums. Mums jābūt pirmajiem, kuri uzzina, kas viņiem noticis, kam viņi lūgs palīdzību vai padomu. Protams, audžubērniem visgrūtāk ir ieaudzināt būt godīgiem, jo, dzīvojot bioloģiskajā ģimenē, mēlošana viņiem ir bijusi izdzīvošanas skola. Bērniem mācām, ka viņi drīkst mums uzticēties, ka nav jābaidās būt godīgiem. Jebkādu nedarbu var izrunāt, lai varam paskaidrot, kas viņa rīcībā bija nepareizi, kā varēja rīkoties citādāk. Protams, rezultāts nav redzams uzreiz. Iespējams, 10 reizes atkārtojas līdzīgas situācijas, un mēs, pieaugušie, kā papagaiļi atkārtojam vienu un to pašu, kamēr bērns sāk saprast, ka var mums uzticēties, ka nav jābaidās, ka varam runāt par visu. Bērni nāk no ģime-nēm, kurās piedzīvojuši fizisku, emocionālu un cita veida vardarbību. Ar viņiem ir jāstrādā, kas nav viegli, jābūt pacietīgiem. Redzot darba augļus, jūtamies gandarīti un priecīgi.

Ko Jums iemāca bērni?

– Ne tikai mēs esam skolotāji, bet arī audžubērni, kas ienāk mūsu ģimenē, ir sava veida pasniedzēji. Viņi māca būt iecietīgākiem, pacietīgākiem, jo jāreķinās ar viņu piedzīvotajām traumām, ar viņu iepriekšējo dzīves pieredzi. Nepietiks ar to, ja pateikšu: “Tu tagad uzticies man, es tevi mīlēšu un žēlošu!” Nedaudz vieglāk ir ar zīdaiņiem, bet ne viegli, vienkārši citādāk. Mums diemžēl ģimenē bija ievietots zīdaiņis, ko bioloģiskā māte iznēsāja un piedzemdēja, būdama alkohola reibumā. Pirmais pusgads bija ļoti smags. Bērns piena maisījuma vietā, pēc ārstu domām, prasīja alkohola devu. Viņš bija niķīgs, raudulīgs. Šādi bērni grūti pieņemas svarā, ir ar dažādām veselības problēmām. Diemžēl bioloģiskā māte izdarīja visu, lai salauztu bērna likteni pašos pamatos. Lielākiem bērniem ir citas problēmas – novājināts organisms, iespējams, bojāti zobi, slikta redze, atkarība no viedierīcēm, iedragāta psihe, vājas zināšanas, mazs vārdu krājums, toties viņi zina daudz necenzēto vārdu. Piemēram, kad bērnam ieleju zupu šķīvī, viņš man met to virsū. Kā vecāks tieku pasūtīta tik tālu, kā saku, kur nelido lidmašīnas, jo viņam tobrīd vajag telefonu, čipsus un kolu. Bet es piedāvāju kartupeļu biezeni ar kotleti un svaigu kāpostu zupu, ko viņš, iespējams, nekad dzīvē nav ēdis.

Kādas ir audžubērnu attiecības un saziņa ar bioloģiskajiem vecākiem?

– Tā ir *kuteliņa* tēma. Man šķiet, ka audžuģimenei nav viegli ar bērniem, bet ar bioloģiskajiem vecākiem ir vēl smagāk. Bieži vien bioloģiskie vecāki neatzīst savu problēmu, to, ka viņiem ir alkohola vai narkotiku atkarība, ka viņiem ir antisaniitāri dzīves apstākļi, ka nav līdzekļu maizes klāpam, lai pabarotu bērnu, bet ir nauda alkohola pudeles iegādei. Viņi jautrajā omā var ieslēgt bērnu dzīvokli un aiziet savās dārīšanās. Kad izņem no ģimenes bērnu, bioloģiskie vecāki neapzinās, ka ir kļūdījušies. Lai sevi attaisnotu, viņi vaino bāriņtiesu, sociālo dienestu, audžuģimeni, jo uzskata, ka netaisnīgi izņemti bērni. Mēs viņiem esam ļaunie. Diemžēl mūsu likumdošanā bioloģiskajiem vecākiem ir vairāk tiesību nekā pienākumu. Arī par audžuģimenēm viņiem ir tiesības

Foto - no personīga arhīva

Oļesja Nagle. Viņas ģimene ar sirsnību, atbildības sajūtu un misijas apziņu vairākkārt uzņēmusi Balvu novada bērnus.

rakstīt sūdzības. Protams, nepamatotas, bet bāriņtiesai uz tām ir jāreaģē, savukārt mums jau tā ne vieglākajā darbā – jāsniedz paskaidrojumi. Sūdzības mēdz būt par elementārām lietām. Piemēram, bioloģiskie vecāki pieprasa tikšanos ar bērnu. Kad tikšanās norunāta, viņi neierodas vai ierodas ar nokavēšanos, jo nerēķinās ar mūsu laiku un bērna ikdienu. Ja tas ir bērns, kuram jāguļ diendusa, viņi pieprasa tikšanos diendusas laikā. Ja paskaidro, ka nevari tieši tajā laikā, seko sūdzība par audžuģimeni, kas it kā nenodrošina saskarsmi.

Protams, ikvienam bērnam sava mamma bija un būs mīļa. Mēs arī nekad nenovelkam robežu, ka es tagad būšu labā, bet viņa mamma – slikta. Patiesībā ikvienam audžubērnam mācām, ka nedrīkst runāt sliktu par mammu. Neatkarīgi no tā, ko viņa izdarījusi. Bērnam jāmiļ mamma. Es viņam kādā dzīves posmā esmu kā atelpas sala, kur var pārliecināties, ka dažādās dzīves situācijās ir arī monētas otra puse. Ne visās ģimenēs lieto alkoholu, ne visās ir nekārtība un ēdiena trūkums. Mēs būsim tā ģimene, kur viņam ir siltums, ēdiens, mīļums un viss pārējais. Ir bērni, kuri pēc pirmā pusgada izmainās – nāk klāt, apķeras ap kaklu un saka: “Mammu, cik tu esi mīļa!”

Ir bijis brīdis, kad domājat: “Es to vairāk nevaru?” Kas palīdz atkal saņemties un iet tālāk?

– Jā, diemžēl šādas situācijas ir bijušas, jo šis darbs ir 24x7. Protams, ir brīži, kad jūtos *izdegusi*, jo darba apjoms ir liels, īpaši, ja ir sava saimniecība. Man jābūt ne tikai mājsaimniecei, bet arī sievai un mammai. Audžubērniem – arī psiholoģei, skolotājai, ārstei un draugam. Īpaši bērnu slimšanas laikā enerģija izsīkst, jo ir negulētas nakts un pārdzīvojums par bērnu. Sežu bērnam blakus gandrīz visu nakti, jo baidos aizmigt. Nakts vidū bijis, ka sežu un raudu, saprotot, ka esmu emocionāli un fiziski piekususi no visa. Gribas noliikt apliecību, tā teikt, – cik varēju, tik izdarīju. Tad nāk jauna diena. Naktī, iespējams, pagulēju 1–2 stundas, atguvu nedaudz spēka. Mostas bērni, nāk klāt, iedod buču, samīļo... Tad domāju: “Kurš tad vēl, ja ne es.” Atkal rodas apziņa, ka šiem bērniem esam vajadzīgi. Vēlme rūpēties par bērniem dāvā nākamo spar, un viss turpinās.

Ar kādām problēmām esat saskārusies, pildot audžumammas pienākumus?

– Problēmas sagādā bērnu bioloģiskie vecāki, lielākajiem bērniem mācot slikti uzvesties audžuģimenē, neklausīt audžuvecākus, runāt preti. Mums bija situācija, kad bērns katreiz pēc sarunas ar mammu pa tālruni lauza rotaļlietas, plēsa grāmatas, puzzles. Viņš atklāti teica, ka grib būt slikts puika. Kad viņam taujājām, kas notika, bērns izstāstīja, ka mamma tā mācīja. Tad bērnam tiek paskaidrots, – ja viņš tā darīs audžuģimenē, tad ātrāk nonāks atpakaļ bioloģiskajā ģimenē, mājās.

**Turpinājums 12.lpp.*

Statistika ir nepielūdzama. Tā nākas secināt, apkopojot dzimtsarakstu nodaļu sniegtos datus par aizvadītajos gados reģistrētajiem jaundzimušajiem, kā arī mirušo un laulību skaitu. Laukos cilvēku kļūst arvien mazāk – dzimušo joprojām ir mazāk nekā mirušo, bet jaunie pāri pēc kāzām nereti dodas prom un savus bērnus laiž pasaulē lielpilsētās vai pārceļas uz dzīvi ārzemēs. Kas nepieciešams ģimenēm, kuras paliek dzīvot laukos, un kāpēc katru gadu to tur paliek arvien mazāk? Aktivitātē “Viens pats mājās” dodamies pie ģimenēm visā Latvijā, kuru bērns ir vienīgais vai viens no diviem gada laikā reģistrētajiem jaundzimušajiem pagastā, kā arī uzrunājam dzimtsarakstu nodaļu vadītājus. Šoreiz ciemojāmies Kurzemē.

“Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Pērn statistiķi Latviju sveica dzimšanas dienā ar nepatīkamu ziņu – 2024.gada 9 mēnešos piedzimis rekordmazs bērnu skaits – pirmo reizi zem 10 000. Tendences ir diezgan skaidras – kopš 1991.gada dabiskais pieaugums Latvijā ir negatīvs, proti, mirst vairāk cilvēku nekā dzimst. Savukārt tas rada satraukumu par valsts attīstību un nākotni. Pareizo lēmumu trūkums, un sekas var būt neatgriezeniskas, jo zaudējam savus iedzīvotājus, iztukšojas Latvijas reģioni, it īpaši pierobeža. Īstenojot projektu “Piedzimt Latvijai!”, 21 publikācijā sarunās ar jomas speciālistiem un vietējo kopienu iedzīvotājiem meklēsim atbildes uz jautājumiem, ar ko Latvijai draud šādas demogrāfiskās situācijas turpināšanās. Kas tam pie vainas – mainīgā pasaules lietu kārtība, nestabilā ekonomiskā situācija, kara draudi, nevēlēšanās uzņemties atbildību, bailes netikt galā vai kas cits? Ko darīt, lai situācija uzlabotos, un vai tas vispār ir iespējams?

Intervija

Cerība dzimst tur, kur dzimst bērni

Ventspils novada pagasti, līdzīgi kā citi Latvijā, jau gadiem ilgi sastopas ar būtiskām demogrāfiskajām grūtībām – arvien vairāk jauno cilvēku izvēlas dzīvot pilsētās, pametot laukus un meklējot darba iespējas un dzīves kvalitāti lielākos centros. Tas savukārt negatīvi ietekmē ne tikai novada iedzīvotāju skaitu, bet arī kopējo sociālo un ekonomisko dzīvi. Par šo un citiem izaicinājumiem, kā arī iespējamiem risinājumiem saruna ar Ventspils novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāju **SAN-TU ŠĒNIŅU**.

Darbs dzimtsarakstu nodaļā ir interesants un atbildīgs. Kā un kad nonācāt šajā amatā?

– Dzimtsarakstu nodaļā sāku strādāt 2013.gadā, kad uz noteiktu laiku aizvietoju bērniņa gaidīšanas atvaļinājumā esošu Ventspils pilsētas dzimtsarakstu nodaļas darbinieci. Atsaucos kursabiedrenes piedāvājumam, pieņemu šo izaicinājumu un jau pirmajā nedēļā pie sevis nodomāju, – ai, ai, ai, kur esmu nokļuvusi! Šī sfēra man bija kaut kas jauns, jutu bijību pret šo, manuprāt, nozīmīgo un svarīgo amatu, jo dzimtsarakstu nodaļas darbinieks savā ziņā ir klātesošs no pirmā līdz pēdējam ierakstam. Vienīgais vienojošais faktors visās manās līdzšinējās darbavietās bija tas, ka ikdienā strādāju ar cilvēkiem. Neilgi pirms aizvietošanas termiņa beigām bērniņa gaidīšanas atvaļinājumā devās arī Ventspils novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja, kura savukārt piedāvāja turpināt darbu viņas prombūtnes laikā. Pieņemu šo piedāvājumu ar prieku. Man patika šis darbs, kas vairāk vai mazāk ir pozitīvs, ja neskaita miršanas reģistrācijas gadījumus. Dzīve tā iegrozījies, ka no šī gada atkal esmu Ventspils novada Dzimtsarakstu nodaļā, kur pildu vadītājas pienākumus. Tā kā novada nodaļa mums ir maza, amatu apvienošanas kārtībā strādāju arī par Popes un Puzes pagasta saimniecības vadītāju.

Atceraties savās pirmās vadītās laulību ceremonijas?

– Atceros gan. Tas notika tālajā 2013.gadā. Neapgalvošu, ka tas bija pirmais pāris, bet pirmais spilgtākais gadījums – noteikti. Protams, kā visiem iesācējiem šajā jomā, arī man sākumā bija mazliet bail. Nodaļas vadītāja prakses nolūkos mani sākumā aicināja pavērot viņas vadītās ceremonijas, bet pēc tam ieteica sākt ar mazajām ceremonijām, kas notika tikai ar lieciniekiem vai lieciniekiem un vecākiem. Amizantais pāris, kas palicis atmiņā, bija vairs ne pašos jaunības gados. Pienāca noliktais kāzu laiks, iegāju ceremoniju zālē un skatos: viņi – četratā, ar lieciniekiem, mēteļos un somas līdzī (ārā bija auksts, februāra mēnesis). Mums ir maza ģērbtuvīte, kur piedāvāju novilkēt virsdrēbes, uz ko viņi noteica, – nē, nē, meitiņ, gan būs labi. Un tā šo pāri arī sarakstīju – mēteļos un ar somām pie kājām. Liecinieki līdzī bija, ‘jā’ vārdu viens otram deva – viss kārtībā. Starp citu, šis bija viens no retajiem pāriem manā praksē, kurš kļuva par sievu un vīru, nevelkot viens otram pirkstā laulību gredzenus.

Kas Jūsu darbā ir pats skaistākais, kas – vissarežģītākais?

– Man pašai skaistākais šķiet tieši jaunās dzīvības – bērniņa – reģistrēšana. Pat laulības lieku otrajā plānā. Bet, ja runājam par sarežģīto, neteikšu, ka tas ir sarežģīti, bet reizēm galvassāpes tomēr sagādā. Tā ir sadarbība ar kāzu rīkotājiem, kas pēdējā laikā kļuvusi par diezgan pieprasītu modes tendenci. Dzimtsarakstu nodaļu darbinieki ir oficiālas amatpersonas, bet daži no šiem kāzu rīkotājiem (protams, ne visi) iedomājas, ka mēs esam šova elements viņu kāzu plānīnā. Pāris reizes esmu piekāpusies, lai jaunajam pārim nesabojātu dienu, jo par plānotāju kāzu aktivitātēm uzzinu tikai laulību dienā. Pēc dažām

tādām ne visai veiksmīgām pieredzēm jaunajiem pāriem stingrāk piekodu, ka mēs neesam ne teātra darbinieki, ne aktieri vai dalībnieki no kāzu plānotāja šova. Laulību ceremonija ir nopietns, juridisks pasākums. Vēl viens diezgan sāpīgs jautājums izbraukuma laulību ceremonijās ir galda tēma. Pirms ceremonijas jaunajiem stāstu, ka viņiem būs svarīgs dokuments – laulību reģistrs, kuram arhīvā jāglabājas 100 gadus, kuru vēlāk varēs pētīt viņu pēcnācēji. Tādēļ viņi nedrīkst dzimtsarakstu nodaļas darbiniekam priekšā nolikt puķēm paredzētu galdiņu, uz kura var uzlikt tikai puķu podu, kā tas gadījās kādās laulībās. Situācijas ar laulībām mēdz būt dažādas, un ar tām visām ir jāprot tikt galā. Piemēram, reiz, dodoties uz laulību vietu viesu namā, kas atrodas dziļi mežā, apmaldījies. Konkrētajā teritorijā arī sakari *nekādi*. Kaut kā tomēr sazinoties, norunājām, ka es nekustēšos no vietas un gaidīšu, kad mani atradīs vedējtēvs (liecinieks), kurš norīkots mani aizgādāt līdz viesu manam. Ierodoties vedējtēvs nosmēja, – ko gan nevar atrast mežā!? Pat ceremonijas vadītāju!

Cilvēki gan uz bērnu, gan laulību reģistrāciju joprojām nāk ar trīcošu sirdi – kā uz atbildīgu pasākumu?

– Uz bērniņa reģistrāciju – nē, savukārt jaunajam pārim noteikti kāzu dienā daudz lielāks satraukums, nekā tad, kad viņi nāk rakstīt pieteikuma iesniegumu. Pēc pārtraukuma, atsākot darbu dzimtsarakstu nodaļā, redzu dažādus gadījumus. Piemēram, bija situācija, kad uz dzimtsarakstu nodaļu vienam no laulājamajiem līdzī bija atnākusi mamma, kura noteica toni. Saprotu, ka tā otra puse tomēr jutās mazliet neērti. Bet cilvēks, kuram bija līdzī mamma, diemžēl neiesaistījās un nepateica, – mammu, ja tu gribi ar mums kopā atrasties, vari apsēsties un pagaidīt, kamēr visu nokārtosim. Arī tā mēdz būt.

Kā pēdējo gadu laikā mainījusies dzimtsarakstu nodaļas loma mazā novadā?

– Pienākumi joprojām tie paši, tikai mēs novada dzimtsarakstu nodaļā apkalpojam mazāku cilvēku skaitu, nekā pilsētas nodaļā. Zinu, ka lielajās pilsētās dzimtsarakstu nodaļu darbinieki, piemēram, nenodarbojas ar personas dzīvesvietas reģistrāciju. Mēs to darām.

Kā šobrīd izskatās Ventspils novada demogrāfijas aina? Mazāk bērnu un mazāk laulību jau ir ierasta ikdiena?

– Diemžēl man jāteic, – jā. Kaut gan negribu apgalvot, ka šis samazinājums ir ļoti krass. Ventspils novads savā ziņā ir atšķirīgs no citiem, jo Ventspils pilsētā atrodas divas dzimtsarakstu nodaļas – Ventspils pilsētas dzimtsarakstu nodaļa un arī Ventspils novada dzimtsarakstu nodaļa. Ja tā var teikt, tad savā ziņā nedaudz esam konkurenti. Mūsu novada izvietojums ir tāds, ka Ventspils pilsēta no visām pusēm cilvēkiem ir izdevīgākā piekļūšanas vieta. Visas lielākās darišanas (tas būtu ārsta vai kādas iestādes apmeklējums) iedzīvotājiem pārsvarā ir Ventspilī, tādēļ cilvēkiem dota brīva izvēle bērniņa dzimšanu, laulības vai miršanas faktu reģistrēt pilsētās vai novada dzimtsarakstu nodaļā. Nezinu, kādēļ tas tā izveidojies, bet ļoti daudz cilvēku pat nezina no neiedomājas, ka Ventspils pilsētā ir arī Ventspils novada Dzimtsarakstu nodaļa, kurā var vērsties.

Uz sava galda ieraugot statistikas datus par kārtējo mēnesi, nav sajūta, ka iedegusies “sarkanā lampiņa”, kas brīdina par nākotni?

– Ir skumīgi redzēt, kad kādā mēnesī reģistrēto mirušo ir krietni vairāk nekā jaundzimušo. Tāda mēneša, kad mazuļi vispār nav piedzimuši, novadā nav. Bet, kā jau iepriekš minēju, daudzi reģistrē dzimšanu pilsētas nodaļā, un tad sanāk, ka kādā mēnesī novada dzimtsarakstu nodaļā nav reģistrēts neviens bērniņš, bet tomēr deklarēts un ģimene dzīvo Ventspilī novadā. Protams, salīdzinot dzimstību ar mirstību, skaidri

Būs darbs, būs cilvēki. Ventspils novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Santa Šēniņa atzīst, ka valsts mērogā demogrāfija ir viena no svarīgākajām šī brīža problēmām, kas prasa risinājumu. “Diemžēl lauki iztukšojas, jaunie aizbrauc, un tā tas notiek ne vien Vidzemē, Zemgalē un Latgalē, bet arī Kurzemē. Lai šo situāciju glābtu, būtu vajadzīga pareiza valstiska pieeja,” uzskata S.Šēniņa.

redzama tendence, ka mirušo ir vairāk par dzimušajiem. Taču šāda situācija vērojama ne vien pie mums, Ventspils novadā, bet visā Latvijā.

Kādi, Jūsaprāt, ir svarīgākie izejumi, kādēļ dzimstības visos Latvijas reģionos turpina kristies?

– Manuprāt, pats svarīgākais izejums ir darbavietu trūkums. Ja nav darba, ģimenes ar bērniņiem izvēlas vai nu doties dzīvot kaut kur citur, vai savas atvases ved uz bērnudārziem un skolu tur, kur strādā – uz Ventspili vai mums tuvāko Talsu pilsētu. Līdz ar to skolas paliek tukšākas un daudzas nākas slēgt. Bet citādi dzīvošana pie mums ir ļoti patīkama. Esam viens no mežiem bagātākajiem novadiem, te ir svaigs gaiss un skaista daba – tāpat kā pie jums, Latgalē. Bet, atgriežoties pie dzimstības jautājuma, gribu teikt, ka tas ir kā apburtais loks – nav darba, nav skolu, nav bērnu. Pirms daudziem gadiem, tāpat kā visu Latviju, arī Ventspils novadu skāra lielais izbraukšanas bums, kad cilvēki devās uz ārzemēm. Arī tagad deklarēto personu ir vairāk nekā uz vietas dzīvojošo. Piemēram, šobrīd populārs ir medicīniskais tūrisms, kura dēļ cilvēki nedeklarējas savā mītnes zemē.

Vai Jums atmiņā ir kāds īpašs stāsts – dzimšana, laulības, kas spilgti raksturo novada cilvēkus?

– Nezinu, vai tas raksturo tieši novada cilvēkus, bet 2013.gadā, kad laulību ceremonijā vēl obligāti vajadzēja lieciniekus, bija cilvēki, kuri vēlējās mazas, klusas, mierīgas laulības, nevis pompozas svinības ar limuzīnu un citām ekstrēmām. Man bijušas ļoti skaistas un sirsnīgas laulības pašu tuvāko cilvēku lokā mājas

LTV1

5.20 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.03 "Emi un Ru". Raidījums bērniem.
6.30 "Animācijas seriāli".
9.00 "Tutasa lietas 11".
9.15 "Animācijas seriāls".
9.40 "Ceļojums gardēžiem". Dok. cikls.
10.30 "Vienā rītnā". Muzikāls vingrošanas raidījums.
Atk.
11.00 "Pa straumei 4. Misa". Atk.
12.00 "Dievkalpojums Rīgas Golgātas baptistu draudzē".
13.05 "Alise Brīnumzemē". Ģimenes filma.
14.35 "Seši veldi, kā piemulķot PSRS". Atk.
14.50 "Kēpa uz sirds". Atk.
15.20 "Latvijas sirdsdziesma".
16.20 "Daudz laimes, jubilāri!" Atk.
17.00 "Kultūrdeva".
18.00 "Dienas ziņas".
18.25 "Citronu sirdis". Melodrāma.
20.00 "Panorāma".
20.14 "De facto".
21.05 "Agata Kristi. Mīs Mārp-la 5". Detektīvseriāls.
22.35 "Kapnes uz debesīm". Drāma.
0.25 "Slazds – krāpnieku metodes 2". Atk.
0.40 "Daudz laimes, jubilāri!" Atk.

1.20 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
2.20 "Pasaules panorāma". Raid. par ārpolitiku. Atk.
2.50 "Province". Atk.
3.20 "1:1. Aktuālā intervija".
4.10 "LTV – 60. Zelta arhivs".
4.30 "Dziesmas ceļš. Vispārējo latviešu Dziesmu svētku dziesmu dziesmas". Atk.
4.40 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras".

LTV7

5.30 "Pasaules panorāma". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.03 "1000 jūdzes Transilvānijā". Atk.
7.00 "Globalizācija un mēs. Deutsche Welle žurnāls".
7.30 "Ražots Vācijā. Deutsche Welle žurnāls".
8.00 "Tas notika šeit 6". Atk.
9.00 "Province". Atk.

9.30 "Gudrs, vēl gudrāks". Atk.
10.40 "Kultūrdeva". Atk.
11.40 "Aculiecinieks". Seriāls.
11.55 "Nepērta cena". Seriāls.
13.15 "Šerifs". Detektīvseriāls.
14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlonā. Iedzīšana sievietēm". Tiešr.
15.00 "Pātesā uzvara. Vecāku loma. Sporta studijas diskusija".
16.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlonā. Iedzīšana vīriešiem". Tiešr.
17.05 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls.
17.15 "Šerifs". Detektīvseriāls.
19.55 "Serifs 2". Detektīvseriāls.
20.55 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls.
21.00 "Metaversa karalis Zakerbergs". Dok. filma.
22.35 "Ziemas karalis". Seriāls.
23.30 "Globalizācija un mēs. Deutsche Welle žurnāls".

24.00 "Ražots Vācijā. Deutsche Welle žurnāls".
0.30 "Klausītājs 3". Lietuvas pierobeža. Atk.
1.00 "Devīpdesmitie". Dok. filmu cikls.
2.00 "V.I.P. – Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.
2.45 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
3.45 "Aizliegtais papēmiens". Atk.
4.45 "Sporta studija". Atk.

5.00 "Šefu gaidījāt? 6". Kulinārijas raidījums.
7.05 "Animācijas filmas".
8.00 "Lielais 6". Anim. filma.
10.00 "Superbingo".
11.15 "Pusotrs policists: jaunais rekrūtis". Spraiga sižeta komēdija.
13.15 "Ceļvedis atvaļinājumam 7". Izkl. raid.
14.25 "Viens pats mājās 2". Komēdija.
16.55 "Brīnumainā aukle". Fantāzijas komēdija.
18.50 "Mūsu svētku galds". Kulinārijas raidījums.
18.55 "Vakarīņas pa lēto". Kulinārijas raidījums.
19.30 "TV3 ziņas svētdienā".
19.40 "Nēka personīga". Nedēļas notikumu un procesu skaidrojums.
20.30 "X faktors 6". Muzikāls šovs.
23.55 "Epģēla krišana". Trilleris.
2.10 "Ziemassvētki".

TV 3

5.00 "Šefu gaidījāt? 6". Kulinārijas raidījums.
7.05 "Animācijas filmas".
8.00 "Lielais 6". Anim. filma.
10.00 "Superbingo".
11.15 "Pusotrs policists: jaunais rekrūtis". Spraiga sižeta komēdija.
13.15 "Ceļvedis atvaļinājumam 7". Izkl. raid.
14.25 "Viens pats mājās 2". Komēdija.
16.55 "Brīnumainā aukle". Fantāzijas komēdija.
18.50 "Mūsu svētku galds". Kulinārijas raidījums.
18.55 "Vakarīņas pa lēto". Kulinārijas raidījums.
19.30 "TV3 ziņas svētdienā".
19.40 "Nēka personīga". Nedēļas notikumu un procesu skaidrojums.
20.30 "X faktors 6". Muzikāls šovs.
23.55 "Epģēla krišana". Trilleris.
2.10 "Ziemassvētki".

TV24

6.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
6.03 "Preses klubs". Atk.
7.30 "Par karu Ukrainā kopā ar Igoru Rajevu". Atk.
8.30 "Latvijas formula". Atk.
9.30 "Pēcī novadi Latvijā".
10.00 "Ārsts atbild". Atk.
10.30 "Latgolys susārtivs". Atk.
11.00 "Grāmatu kods". Atk.
11.30 "Laimīgs un vesels".
12.00 "Dr. Apinis". Atk.
13.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
13.03 "Kārtības rullis".
14.30 "ES ieguldījums zivsaimniecības un akvakultūras izaugsme". Atk.
15.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
15.03 "Nedēļa. P.S.". Atk.
16.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
16.03 "Naudas cena". Atk.
17.00 "Latvijas labums". Atk.
18.00 "Dr. Apinis". Atk.
19.00 "Stopkadri kopā ar Armandu Puči".
19.30 "Radio Svoboda: par

4.00 "Beigu spēle". Seriāls.
TV3 Life
5.00 "Svešā seja". Seriāls.
5.30 "Perc mazāk, dzīvo labāk!". Izklaidējošs raid.
6.30 "Kontakts kopā ar doktoru Čārlzu Stenliju 2".
7.00 "Manas mājas ar IKEA 6". TV šovs.
7.35 "Ella Šēna. Zeme apakšā". Komiskā drāma.
9.30 "Dzīvīte 11".
10.00 "Veiksmīgs uzņēmējs Latvijā 5".
10.30 "Džeimījs turpina gatavot". Kulinārijas raidījums.
11.05 "Pirmais randiņš 9". Realitātes šovs.
12.10 "Mentālists 6". Seriāls.
16.15 "Karālpāris Ziemassvētkos". Romantiska komēdija.
18.10 "Rozalina". Romantiska komēdija.
20.10 "Ziemassvētku maskarāde". Romantiska komēdija.
22.05 "Laimīgākais gadalaiks". Romantiska drāma.
0.10 "Skaista vieta nāvei. Martas Vinjardas misterija". Detektīvfīlma.
1.55 "Ziemassvētki Notinghamā". Melodrāma.
3.50 "Svešā seja". Seriāls.

svařigo Krievijā un pasaulē".
20.30 "ES ieguldījums konkurētspējīgā lauksaimniecībā".
21.00 "Uz līnijās". Atk.
21.30 "Ārsts atbild". Atk.
22.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
22.03 "Kārtības rullis". Atk.
23.30 "Radio Svoboda: par svařigo Krievijā un pasaulē". Atk.
0.30 "Par karu Ukrainā kopā ar Igoru Rajevu". Atk.
1.30 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
1.33 "Globuss". Atk.
2.30 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
2.33 "Preses klubs". Atk.
4.00 "Uz līnijās". Atk.
4.30 "Zīpu Top". Atk.
5.00 "Par karu Ukrainā kopā ar Igoru Rajevu". Atk.

ReTV

5.00 "Ceļā uz mājām".
5.25 "Zinātne tuvplānā 4".
6.15 "Ēdienkarte".
9.00 "Pa priecīgā kartupeļa pedām".
9.30 "Gaidām ciemos!".
10.00 "Zaļā gaisma 2".
10.30 "Makšķerē kopā ar Olti".
11.00 "Veselības kompass".
11.30 "Meža nozares gada balvas Zelta čiekurs 2025 pasniešanas ceremonijā".
13.30 "Māksla LV".
14.00 "Mans rīts".
14.30 "Vērtīgi zināt".
15.00 "Autodroms".
15.30 "Tīkšanās vieta. Valmieras novads".
16.00 "Cīvēki, darbi, tradīcijas Lejaskurzē".
16.30 "Iztāstī Latvijai!".
17.00 "Skrundas TV piedāvā".
17.30 "Nedēļa Jēkabpilī".
18.00 "Runā Latgalē".
18.30 "Limbažu novads rada un dara".
19.00 "Nedēļa Latvijā". Atk.
20.00 "Tiksimies stacijāl 4".
20.30 "Manas bērniņas atmiņas".
21.00 "Aizkulīsēs 3".
21.30 "Robežas ceļš. Apkārt Latvijai".
22.00 "Medību ieroči".
24.00 "Skats no Ventspils".
0.30 "Veselības kompass".
1.00 "Zaļā gaisma 2".
1.25 "Zinātne tuvplānā 4".
2.15 "Reģionālās televīzijas piedāvā".
3.10 "Spried ar Delfi". Atk.
3.55 "Māksla dzīvot 2".
4.35 "Cīvēki, darbi, tradīcijas Lejaskurzē".

Balvu Novada muzejā

Balvu Novada muzeja 2.stāva foajē skatāma Zinta Pure-na gleznu izstāde "Dzīves ainiņas".

Balvos

Balvu Centrālajā bibliotēkā izstāde "Cauri symtgadei rokstus rokstūt". Izstāde ir turpinājums ekspozīcijai, kas veltīta *Latgolys Dzīdošņys svātku 100. gadadienai* un atklāta Daugavpilī, Tradīciju mājā. Tā būs apskatāma **līdz 30.novembrim**.

Novembrī Balvu Kultūras un atpūtas centrā (2. stāvā) apskatāmas divas izstādes, kur māksla runā brīvības un gaismas valodā, caur krāsām un formām atklājot mīlestību pret Latvijū:

❑ "Manai Latvijai" – Balvu daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra specializēto rokdarbu un kokapstrādes darbnīcu klientu darbu izstāde.

❑ "Būt brīvam" – Balvu Mākslas skolas audzēkņu datorgrafikas darbu izstāde (skolotāja Skaidrīte Bankova). *Nāc un sajūti Latviju caur mākslu!*

30.novembrī plkst. 17.00 laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra Balvu pilsētas svētku egles iedegšanas pasākums, muzikāla izrāde bērniem "Sniegavīru glābšanas misija". *Būs iespēja vizināties ar poniņu (maksas pakalpojums), darbosies izbraukuma kafējnīca "Skladi", kā arī būs pieejami gardumi no vietējiem uzņēmējiem "LaVersa chocolate" un "KEFF".*

1.adventa svētdienā, **30.novembrī plkst. 11.15** (pēc dievkalpojuma) Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā Balvu Mūzikas skolas audzēkņu koncerts.

3.decembrī plkst. 10.00 Balvu muižas konferenču zālē norisināsies noslēdzošais lekciju cikls "Grāmatniecība, lasīšanas paradumi un to kultivēšana Ziemeļlatgalē". *Programmā iekļautas Vladislava Malahovska, Ilzes Špergas un Janīnas Kursītes-Pakules lekcijas, kuru tēma skars tādus jautājumus kā pierības apziņa novadam un valstij, savu sakņu, vēstures izziņāšana nākotnes vīrdā, latviskums un latvietība, latgaliskā identitāte un pierība kopienai, kā arī runās par grāmatu kā kvalitatīvu laika resursu izmantošanas veidu.*

5.decembrī plkst. 17.00 Balvu Centrālās bibliotēkas izstāžu zālē notiks gleznošanas studijas "Olives" izstādes "Klusā daba neklusē" atklāšana. Izstāde būs apskatāma līdz 2026.gada 3.janvārim.

7.decembrī plkst. 16.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā Kaspara Markševica koncertprogramma "Es aiziešu pie Tevis sapnī". Ieejas maksa – 10 eiro (biļetes "Biješu paradizes" kasēs).

12.decembrī plkst. 13.00 Balvu novada Dzrimtsa-rakstu nodaļā norisināsies **Zelta pāru godināšana** pāriem, kuri laulību noslēguši 1975.gadā.

21.decembrī plkst. 16.00 Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā "Sestā jūdze" piedāvās Ziemassvētku dziesmu programmu dvēseliski akustiskajā Ziemassvētku koncertā "Viens mirklis ir visas mūžības vērts". Ieejas maksa – 15 eiro (biļetes "Biješu Paradizes" kasēs).

Baltinavā
Baltinavas muzejā skatāmas vairākas izstādes: glezno-šanas studijas V.I.V. gleznu izstāde, podnieka Aivara Ušpeļa darbu izstāde un izstāde no cikla "Iepazīsim Balvu eiro (biļetes "Biješu Paradizes" kasēs).

Baltinavā
Baltinavas muzejā skatāmas vairākas izstādes: glezno-šanas studijas V.I.V. gleznu izstāde, podnieka Aivara Ušpeļa darbu izstāde un izstāde no cikla "Iepazīsim Balvu eiro (biļetes "Biješu Paradizes" kasēs).

Afiša

novada pagastus!" – Susāju pagasts. Izstādes iespējams apskatīt **līdz 29.novembrim**.

Balvu pagastā

14.decembrī plkst. 14.00 Naudaskalna tautas namā notiks Viļānu kultūras nama kapelas "Bumburniečys" koncerts. Ieejas maksa – 5 eiro.

Briežuciemā

Tautas namā skatāma Valtera Kaņepes fotogrāfiju izstāde. Izstādi iespējams apskatīt līdz **29.novembrim**.

30.novembrī plkst. 15.00 Pirmās adventes koncerts. Muzicē jauniešu vokāli instrumentālais ansamblis no Rezek-nes "T un Tagad". *Ieeja bez maksas. Atnākot varēsiet baudīt koncertu, kā arī atbalstīstiet muzikālos jauniešus. Kopā iedegsim vāinagā pirmo svecīti.*

Medņevā

6.decembrī plkst. 14.00 tautas namā Susāju pagasta amatieretātra "Spārītes" Emīlijas Kalvānes izrāde "Rupucs zem deča", režisore Māriete Bukovska. Ieejas maksa – 3 eiro.

Rugājos

Darbdienās no plkst. 10.00 līdz 14.00 Rugāju TN mazajā zālē skatāma rokdarbnieces Aijas Keišas darbu izstāde–pārdošana (*plecu lakati, kakla dekorī un brošas*).

12.decembrī plkst. 13.30 Rugājos pie bibliotēkas ēkas aicinām lielus un mazus piedalīties ciema EGLES iedegšanas pasākumā.

13.decembrī plkst. 17.00 tautas namā aicinām apmek-lēt vairāku vokālo ansambļu sadziedāšanās svētkus "Ceļo-jums ar dziesmu". Ieejas maksa – 2 eiro.

Upītē

6.decembrī plkst. 19.00 Balvu novada Nemateriālās kultūras mantojuma centrā "Upīte" notiks ikgadējie Nema-teriālās kultūras mantojuma svētki "Gūdi". *Pasākumā pieda-lās Dailes teātra dziedošo aktieru kurss ar izrādes "Meža gulbij" dziesmām jaunās aranžijās, ko kopā ar aktieriem izpildīs folkloras kopa "Upīte", bet pasākumu vadīs Baltinavas amatieretātra "Palādas" aktieri.* Ieeja – bez maksas. Pēc svinīgās daļas visi aicināti uz dančiem ar kapelu "Augusti". Ieejas maksa – 10 eiro.

Tilžā

Līdz 1.decembrim Tilžas pagasta pakalpojumu centrā skatāma mākslinieka Zinta Purena darbu izstāde.

29.novembrī plkst. 21.00 Tilžas Kultūras un vēstures namā deju vakars kopā ar omulīgo muzikantu Zinti Kra-kopu. Ieejas maksa – 5 eiro, pēc plkst. 22.00 – 7 eiro. Iespēja rezervēt galdiņu, piezvanot pa tālr. 27870251.

Viļakā

Viļakas muzeja izstāžu zālē skatāma Alūksnes novada mu-zeja ceļojošā izstāde "Pa 7.Siguldas kājnieku pulka pēdām". Izstādi iespējams apskatīt **līdz 10.janvārim**.

29.novembrī plkst. 14.00 kultūras namā Balvu tautas teātris ar izrādi "Kakiša dzimnava". Ieejas maksa – 5 eiro.

13.decembrī plkst. 16.00 pie Viļakas apvienības pār-valdes ēkas "Ledus laikmets Viļakā" – svētku egles iedegšana.

Pārpublicēšanas gadījumā "Vaduguns" atsaucē obligāta

TV PROGRAMMAS

no 1. līdz 7.decembrim

LTV 1		
5.10 "1.1. Aktuālā intervija". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturtdā studijā". Atk. 6.30 "Rīta <i>Panorāma</i> ". 8.35 "Mīļas viesulis 20". Serāls. 9.30 "Soliņš 3". Serāls. 10.30 "Viesnīca pie jūras 7". Serāls. 11.20 "Uta Danelļa. Melnēn isas kājas". Melodrama. 12.50 "Garinis 2". Ceļojums kopā ar Martu Selecku un Gustavu Terzenu. Atk. 13.35 "Seši veidi, kā piemulķot PSRS". Atk. 13.50 "Dziesmas ceļš. Vispārējo latviešu Dziesmu svētku dziesmu dziesmas". Atk. 14.00 " <i>De facto</i> ". Atk. 14.35 "Ācūliecnieks". Atk. 14.50 "Šodienas iautājums". Atk. 15.10 "Krustpunktā". 16.05 "Soliņš 3". Serāls. 17.10 "Mīlas viesulis 20". Serāls. 18.00 "Dienas ziņas". 18.56 "Ceturtdā studijā". 19.30 "Pasaules panorāma". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Šodienas iautājums". 21.05 " <i>Latvijas Loto</i> izlozes". 21.20 "Kas notiek Latvijā?". 22.45 "Nakts ziņas". 23.00 "Engēļu iesaukums". Dok. filma. 23.30 "Garinis 2". Atk. 0.15 "Aizliegtais paņēmiens". Atk. 1.15 "LTV – 60. Zelta arhivs". Atk. 2.15 "Ceturtdā studijā". Atk. 2.45 "Province". Atk. 3.15 "Kultūrdēva". Atk. 4.15 "V.I.P. – Veiksme. Intucija. Prāts". Atk.		
LTV 7		
5.00 "Aizliegtais paņēmiens". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.03 "Projekts <i>Nākošie. Deutsche Welle</i> žurnāls". 6.30 "Rīta <i>Panorāma</i> ". 8.35 "Šodienas iautājums". Atk. 8.55 "Ceturtdā studijā". Atk. 9.25 "Maikla Portillo garās nedēļas nogales". Dok. filmu cikls. 10.10 " <i>De facto</i> ". Atk. 10.45 "Vides fakti". Atk. 11.15 "Daudz laimes, jūbiļār!" Atk. 11.55 "Personība. 100 g kultūras". Atk. 12.35 "Zaļgalvis". Atk. 12.50 "Viesnīca pie jūras 7". Serāls. 13.40 "Eiropa fokusa. <i>Deutsche</i>		
14.10 "V.I.P. – Veiksme. Intucija. Prāts". Atk. 14.55 "Nejaušā prezidente". Dok. filma. 16.25 "Pasaules kausa izcīņa biatlonā". Tiešr. 18.15 "Zinātnes nosēpumi". Dok. filmu cikls. 18.30 "Komisārs Reksis 4". Detektīvseriāls. 19.20 "Maikla Portillo garās nedēļas nogales". Dok. filmu cikls. 20.05 "Šeris". Detektīvseriāls. 21.00 "Policijas iecirknis 31 2". Detektīvseriāls. 22.00 "Eiropa fokusa. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 24.00 "Ekvadora". Atk. 1.00 "Personības kods". Atk. 3.00 "Kepa uz sirds". Atk. 3.30 "Kultūrdēva". Atk. 4.30 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.		
TV 3		
5.00 "Neatrisinātās lietas". Serāls. 6.00 "Misters Bins". Animācijas seriāls. 6.25 "900 sekundes". 8.45 "Nozēgumam pa pēdām 12". Serāls. 9.45 "Brīvības sapņi". Serāls. 10.55 "Soli pa solim 6". Komēdijseriāls. 11.55 "Džeiniņa ātrās receptes". Kulīnarijas raidījums. 12.30 "Luksofors". Serāls. 13.05 "Nemīlēte. Nolādētie 8". Serāls. 13.40 "Komīķi ceļo 2". Izklaidējošs raidījums. 14.50 "Vīnes policisti". Serāls. 15.55 "Dīvainas slepkavības". Dok. seriāls. 17.00 "Zilonis studijā 7". Sarunu šovs. 18.00 "TV3 ziņas īsumā". 18.10 "Sešu gaidījāt? 6". 19.05 "Naudas stāsti". Kulīnarijas raidījums. 20.00 "TV3 ziņas". 20.45 "Degpunktā 15". 21.10 "Luksofors". Serāls. 21.45 "Viltvaris ģimene 3". TV spēle. 22.50 "Vīrs Trents 2". Serāls. 23.50 "Stabilizatore". Serāls. 1.35 "Kobra 11-13". Serāls. 2.35 "Notikums". Fantastikas trilleris. 4.25 "Soli pa solim 5". Komēdijseriāls.		
TV3 Life		
5.00 "Svešā seja". Serāls. 5.30 "Tīcīgo uzvaras balss". Kristīgā programma.		
6.00 "Manas mājas ar <i>IKEA</i> 5". TV šovs. 6.30 "Šētu gaidījāt?" Kulīnarijas raidījums. 7.30 "Ģimene 2". Serāls. 8.30 "Mani remonta noteikumi 7". Realitātes šovs. 9.35 "UgunsGrēks. Atgriešanās". Serāls. 11.55 "Dzīves krustceļš 5". Dok. seriāls. 13.00 "Mantojums". Serāls. 14.00 "Grējas anatomija 8". Serāls. 16.00 "Mīļēt par katru cenu". Serāls. 17.00 "Mežoniģā sirds". Serāls. 19.00 "Praktikante 7". Serāls. 20.10 "Karājapārs Ziemassvētkos". Romantiska komēdija. 22.10 "Ziemassvētki Keipkodā". Romantiska drāma. 24.00 "Projets <i>Runway 13</i> ". Realitātes šovs. 0.55 "Atreibības gūstā". Serāls. 1.50 "Aladža". Serāls. 3.50 "Svešā seja". Serāls.		
TV24		
6.00 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk. 6.03 "Preses klubs". Atk. 7.30 "Uz līnijas". Atk. 8.00 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 8.30 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk. 8.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk. 9.30 "Dienas personība". 10.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 10.03 "Preses klubs". Atk. 11.30 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 11.33 "Kur tas suns aprakts?". Atk. 12.30 "Uz līnijas". Atk. 13.00 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 13.03 "Preses klubs". Atk. 14.30 "Uz līnijas". Atk. 15.00 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 15.03 "Kur tas suns aprakts?". Atk. 16.00 "Dienas personība". Atk. 16.30 "Ziņu <i>Top</i> . Rīga runā". 17.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 17.03 "Preses klubs". 18.30 "Uz līnijas". 19.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 19.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". 20.00 "Streips pārlūko pasauli". 20.30 "Ziņu <i>Top</i> ". Atk. 21.00 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk.		
21.03 "Naudas cena". 22.00 "Ziņu <i>Top</i> . Rīga runā". 22.30 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 23.00 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk. 23.03 "Preses klubs". Atk. 0.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 0.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk. 1.30 "Nacionālo interešu klubs". Atk. 2.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 2.33 "Preses klubs". Atk. 4.00 "Uz līnijas". Atk. 4.30 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 5.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 5.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk.		
ReTV		
6.00 "Maksķere kopā ar Olti!" 6.25 "Mākšļa dzīvot 2". 7.20 "Veselības kompss". 7.45 "Mežaveča emuāri 5". 8.15 "Spried ar <i>Deļfī</i> ". Atk. 9.00 "Mēs darām tā". 9.15 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 10.15 "Šķais no Ventispiļs". 10.50 "Aizkulīs 3". 11.25 "Gaidām cīmos!". 12.00 "Vīri kā ozoli". 13.00 "Copes frekvence 2". 14.00 "Pa pīcēģā kartupeļa pēdām". 14.30 "Izāsāt Latvijai!" 15.00 "ReTV ziņas trījos". 15.30 "Manas jaunās mājas – Latgale". 16.00 "Vertīgi zināt". 16.30 "Cīvēķi, darbi, tradīcijas Leļaskurzemē". 17.00 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 18.00 "Kāpec?". 19.00 "ReTV ziņas septījos". 19.15 "Mēs varām – mēs darām!". 19.50 "Autodroms 2". 20.25 "Tīksimies stacījā 4". 21.00 "ReTV ziņas deviņjos". 21.30 "Iemest pasaulē". Dok.f. 23.15 "Vertīgi zināt". 24.00 "Pa pīcēģā kartupeļa pēdām". 0.30 "Pēru pīcīzīmes: Kusko". 1.00 "Tīksimīmes stacījā 4". 1.25 "Tīklā. <i>TTT leģēndās dzīmsāna</i> filmēšanas enerģija". 1.50 "Mākšķere kopā ar Olti!" 2.15 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 3.00 "Kāpec?". Atk. 3.55 "Personības kods 4". 4.35 "Līmbažu novads rada un dara".		

LTV 1		
5.00 "Pasaules panorāma". Atk. 5.30 "Vides fakti". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Ceturtdā studijā". Atk. 6.30 "Rīta <i>Panorāma</i> ". 8.35 "Mīļas viesulis 20". Serāls. 9.30 "Soliņš 3". Serāls. 10.30 "Viesnīca pie jūras 7". Serāls. 11.20 "Engēļu iesaukums". Dokumentāļa filma. 11.55 "Aizliegtais paņēmiens". Atk. 12.55 "Pasaules panorāma". Atk. 13.25 "Dziesmas ceļš. Vispārējo latviešu Dziesmu svētku dziesmu dziesmas". Atk. 13.30 "Province". Atk. 14.00 "1.1. Aktuālā intervija". Atkārtojums. 14.50 "Šodienas iautājums". 15.10 "Krustpunktā". 16.05 "Soliņš 3". Serāls. 17.10 "Mīlas viesulis 20". Serāls. 18.00 "Dienas ziņas". 18.56 "Ceturtdā studijā". 19.30 "Seši veidi, kā piemulķot PSRS". 19.45 "Sladz – krāpnieku metodes 2". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Šodienas iautājums". 21.10 "Sirdslētas". Senīorū iepazīšanās šovs. 22.00 "Detektīvs von Foks". Serāls. 22.55 "Nakts ziņas". 23.10 "Latvijas sirdsdziesma". Atk. 0.10 "Zvaigznes ceļš". Atk. 2.20 "Seši veidi, kā piemulķot PSRS". 2.40 "1.1. Aktuālā intervija". Atkārtojums. 3.30 "Sporta studijā". Atk. 4.15 "Vides fakti". Atk. 4.45 "Ācūliecnieks". Atk.		
LTV 7		
5.30 "Ceturtdā studijā". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.03 "Pie sītnes. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 6.30 "Rīta <i>Panorāma</i> ". 8.35 "Šodienas iautājums". Atk. 8.55 "Ceturtdā studijā". Atk. 9.25 "Maikla Portillo garās nedēļas nogales". Dok. filmu cikls. 10.10 "Ācūliecnieks". Atk. 10.30 "1.1. Aktuālā intervija". Atkārtojums. 11.20 "Garinis 2". Atk. 12.05 "Personība. 100 g kultūras". Atk. 12.45 "Zaļgalvis". Atk. 13.05 "Viesnīca pie jūras 7". Serāls.		
13.55 "Pasaules kausa izcīņas atlases spēle basketbolā vīrišķēm". Atk. 16.00 "Projekts <i>Nākošie. Deutsche Welle</i> žurnāls". 16.30 "Kultūrdēva". Atk. 17.30 "Tas notika šeit 6". Atk. 18.30 "Komisārs Reksis 4". Detektīvseriāls. 19.20 "Maikla Portillo garās nedēļas nogales". Dok. filmu cikls. 20.05 "Šeris". Serāls. 21.05 "Policijas iecirknis 31 3". Detektīvseriāls. 22.00 "Cīvēļš īpģ". 22.40 "Anturāža". 23.25 "Dzīvei nav melnāksta". Atk. 0.15 "Leni deģošās zemes dziesmas". Dok. filma. 1.50 "Projekts <i>Nākošie. Deutsche Welle</i> žurnāls". 2.20 "Aizliegtais paņēmiens". 3.20 "Kas notiek Latvijā?". Atk. 4.45 "1.1. Aktuāla intervija". Atk.		
TV 3		
5.00 "Neatrisinātās lietas". Serāls. 6.00 "Misters Bins". Animācijas seriāls. 6.25 "900 sekundes". 8.45 "Nozēgumam pa pēdām 12". Serāls. 9.45 "Brīvības sapņi". Serāls. 10.55 "Soli pa solim 6". Komēdijseriāls. 11.55 "Džeiniņa ātrās receptes". Kulīnarijas raidījums. 12.30 "Luksofors". Serāls. 13.05 "Nemīlēte. Nolādētie 8". Serāls. 13.40 "Komīķi ceļo 2". Izklaidējošs raidījums. 14.50 "Vīnes policisti". Serāls. 15.55 "Dīvainas slepkavības". Dok. seriāls. 17.00 "Zilonis studijā 7". Sarunu šovs. 18.00 "TV3 ziņas īsumā". 18.10 "Sešu gaidījāt? 6". Kulīnarijas raidījums. 19.10 "Bez tabu". 20.00 "TV3 ziņas". 20.45 "Degpunktā 15". 21.10 "Luksofors". Serāls. 21.50 "Zebra 9". 22.05 "Āpus zonas 4. Arktīkas klusumā. Ceļojumu raidījums. 22.40 "Inspektors Koskīmens 3". Serāls. 0.35 "FIB. Akklāti". Serāls. 1.35 "Kobra 11-13". Serāls. 2.35 "Londonas krīšana". Sprāga sīzeta filma. 4.30 "Soli pa solim 5". Komēdijseriāls.		
TV3 Life		
5.00 "Svešā seja". Serāls. 5.30 "Tīcīgo uzvaras balss". 6.00 "Manas mājas ar <i>IKEA</i> 6". TV šovs. 6.30 "Šētu gaidījāt?" Kulīnarijas raidījums. 7.30 "Ģimene 2". Serāls. 8.30 "Mani remonta noteikumi". Realitātes šovs. 10.10 "UgunsGrēks. Atgriešanās". Serāls. 11.55 "Dzīves krustceļš 5". Dok. seriāls. 13.00 "Mantojums". Serāls. 14.00 "Grēļas anatomija 8". Serāls. 16.00 "Mīļēt par katru cenu". Serāls. 17.00 "Mežoniģā sirds". Serāls. 19.00 "Praktikante 7". Serāls. 20.10 "Karājama auklē". 20.10 "Piedzvojums daba". 22.10 "Vertīgi zināt". 23.55 "Projekts <i>Runway 13</i> ". Realitātes šovs. 0.45 "Atreibības gūstā". Serāls. 1.35 "Aladža". Serāls. 3.25 "Svešā seja 2". Serāls.		
TV24		
6.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 6.03 "Preses klubs". Atk. 7.30 "Ātsperēns īzaugsmei". Atk. 8.00 "Streips pārlūko pasauli". Atk. 8.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 8.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk. 9.30 "Dienas personība". 10.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". 10.03 "Preses klubs". Atk. 11.30 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". 11.33 "Naudas cena". Atk. 12.30 "Uz līnijas". Atk. 13.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". 13.03 "Preses klubs". Atk. 14.30 "Uz līnijas". Atk. 15.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". 15.03 "Naudas cena". Atk. 16.00 "Dienas personība". 16.30 "Ziņu <i>Top</i> ". 17.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 17.03 "Preses klubs". 18.30 "Uz līnijas". 19.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 19.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". 20.00 "Streips pārlūko pasauli". 20.30 "Soli pa solim 5".		
21.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 21.03 "Globuss". 22.00 "Latvijas formula". 23.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 23.03 "Preses klubs". Atk. 0.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 0.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk. 1.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 1.33 "Globuss". Atk. 2.30 "Svarīgais trīs minūtēs". 2.33 "Preses klubs". Atk. 4.00 "Uz līnijas". Atk. 4.30 "Streips pārlūko pasauli". 5.00 "Svarīgais trīs minūtēs". 5.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk.		
ReTV		
5.30 "ReTV ziņas". Atk. 5.30 "DoMMāļas stāsti". 6.25 "Mans ntš". 6.50 "Zaļā gaisma 2". 7.20 "Piedzvojums daba". 7.45 "Vertīgi zināt". 8.15 "Kāpec?". Atk. 9.15 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 10.15 "Līmbažu novads rada un dara". 10.50 "Manas bērības atmiņas". 11.25 "Meža stāsti 7". 12.00 "Personības kods 3". 13.00 " <i>Tīklā. TTT leģēndās dzīmsāna</i> filmēšanas enerģija". 13.30 "Mākšķere kopā ar Olti!" 14.00 "Par Liepāju un liepāniekiem". 14.30 "Āspērtiens īzaugsmei". 15.00 "ReTV ziņas trījos". 15.30 "Ēdienkarte". 16.00 "Verīgi zināt". 16.30 "Tīkšanās vieta. Valmieras novads". 17.00 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 18.00 "Mēs darām tā". 18.15 "Spried ar <i>Deļfī</i> ". 19.00 "ReTV ziņas septījos". 19.15 "Veselības kompss". 19.50 "Cīvēķi, darbi, tradīcijas Leļaskurzemē". 20.25 "Mežaveča emuāri 4". 21.00 "ReTV ziņas deviņjos". 21.30 "Mākšļa dzīvot 2". 22.40 "Uz meža takas 8". 23.15 "Spried ar <i>Deļfī</i> ". Atk. 24.00 "Par Liepāju un liepāniekiem". 0.30 "Veselības kompss". 1.00 "Mežaveča emuāri 4". 1.25 "Personības kods 4". 2.15 "Reģionālās televīzijas piedāvā". 3.15 "Spried ar <i>Deļfī</i> ". Atk. 3.55 "Mākšļa dzīvot 2". 4.35 "Uz meža takas 8".		

Viens pats mājās

pagalmā zem simtgadīgiem ozoliem, kur pāris atnāca basām kājām linu tērpos. Atceros gadījumu, kad bija divi pāri, kuri nāca viens otram kā liecinieki, un arī paši laulājās. Viens no šiem pāriem dzīvoja ārēmēs un, ja nemaldos, ceremonijā bija saģērbies austriešu tautastērpos. Vēl spilgtā atmiņā palikuši brālis un māsa, kuri viens otram gāja vedējos. Arī viņu otrās pusītes dejoja tautasdejas, tādēļ uz ceremoniju visi ieradās, saposušies latviešu tautastērpos. Tas bija fantastiski skaisti un atmiņā paliekoši. Reizēm idejas, kādas ir jaunajiem, pārsteidz. Citi, saskatījušies filmas, izdomā, ka bērniņiem jānes laulību gredzeni. Bet bērniņi, kā zināms, mēdz būt dažādi. Manā pieredzē bija gadījums, pēc kura tagad jaunajiem iesaku ņemt vērā visu, kas saistīts tieši ar gredzenu nešanu. Iedomājieties – mazs, skaists puisītis uzvalciņā, galvā hūte, rokās paliktnītis ar gredzeniem. Atveras durvis, un pēkšņi viņš savu pazīstamo cilvēku vidū ierauga daudzus svešos un vēl mani – svešu tanti priekšā. Protams, apkārtējie visvisādi mēģināja viņu pierunāt izdarīt, kas jādara. Bet tas nebija viegli. Tādēļ jaunajiem vienmēr saku, – ja gredzenus nesīs bērniņš, rēķinieties, ka viņš tos var arī neatnest. Tādām gadījumam jābūt arī rīcības plānam B vai arī kādam citam jāparūpējas par gredzeniem. Un vēl ir tāda nianse, ka kāzās parasti piedalās arī bērniņi, kas jau paši skrien. Protams, laulību ceremonija neilgst ne stundu un ne divas, bet, kā jau zinām, mazuļi ir dažādi – daudzi nevar mierīgi nosēdēt uz vietas, un tad vai nu vecvecāki, vai radi sāk šos maziņos pieturēt. Tādos brīžos arī saku, – neturiet viņus, lai skrien! Tas viss būs mazāk pamanāmāks un mazāk traumējošāks, nekā noturot ar varu. Mana pārliecība ir, – labāk lai skrien un spēlējas ar mammas plivuru, kleitu vai dekoriem, nekā raud. Tad mazulis nelaimīgs un visi pārējie – arī.

Kas visvairāk iepriecina, reģistrējot jaunu dzīvību mazā novadā? Nav sajūta, ka katrs jaundzimušais ir kā maza uzvara?

– Viennozīmīgi tā ir uzvaras sajūta un priecīgs notikums. Kā jau iepriekš runājām, katra bērniņa nākšana pasaulē ir tas nākamais ķēdes posms. Tādās reizēs pie sevis priecīgi prātoju, – cik labi, skolā būs vēl viens bērniņš, skola saglabāsies un viss notiks. Šādā brīdī gribas domāt par priekšdienām.

Ko pašvaldība vai valsts varētu darīt, lai jaunās ģimenes izvēlētos palikt novadā?

– Radīt darbavietas. Kad tuvojas vēlēšanas, savās partiju programmās attīstību un ražošanu sola gan Saeimas, gan pašvaldības deputātu kandidāti. Taču pieredze liecina, ka kopš 2013. gada, kad sāku strādāt dzimtsarakstu nodaļā, darba jautājuma ziņā nekas nav mainījies. Kad likvidējās kolhozi un paju sabiedrības, kur visiem bija, ko darīt, mums bija vairāki uzņēmēji, grun-

tīgas zemnieku saimniecības, kuras attīstīja gan graudkopību, gan lopkopību, darbojās gateri. Cilvēkiem bija darbs. Bet pamazām, pamazām tas viss apstājās. Un tagad mums atkal jāatgriežas pie tā apburtā loka – nav darba, nav ģimeņu, nav skolu, bērnu dārzu, un cilvēki aizplūst.

Vai novadā vērojamas kādas pozitīvas vēsmas – jaunpienācēju ģimenes, pāri, kuri atgriežas?

– Mums ir gan ģimenes, kuras atgriezušās no ārēmēm, gan svešas ģimenes, kuras pārceļas uz Ventspils novadu, paliek te un dzīvo. Katram tas atgriešanās stāsts noteikti ir savādāks. Lai arī strādāju pagasta pārvaldē, vairs nav spēkā kārtība, kad katram jaunatnācējam jānāk uz pagasta pārvaldi reģistrēt, piemēram, dzīvesvietu, tādēļ bieži vien tikai pēc laika uzzinām, ka mums ir jauns iedzīvotājs. Citreiz cilvēki, kuri norīkoti darba jautājumos uz Ventspili, bet nevēlas dzīvot pilsētā, labāk izvēlas lauku teritoriju. No mums līdz Ventspilij ir tikai 36 km – nav nemaz tik tālu.

Kas motivē turpināt darbu laikā, kad cipari statistikas ailītēs kļūst arvien mazāki?

– Vienaļga, cik cipari lieli vai mazi, tiem cilvēkiem, kuri dzīvo Ventspils novadā, mūsu pakalpojums ir vajadzīgs. Ir pieprasījums arī pēc atkārtotām apliecībām (dzimšanas, laulību, miršanas). Dažiem tās ir nozaudētas, bet lielākoties dažādas iestādes neatzīst PSRS laikā izdotās apliecības, jo šāda savienība vairs nepastāv. Tas ir īpaši aktuāli ārēmēs dzīvojošiem. Vēl viens no pieprasītiem pakalpojumiem ir izziņu izsniegšana no arhīva. Savā laikā tas vairāk bija modes kliedziens, bet šobrīd dzimtas pētišana kļuvusi ļoti aktuāla. Cilvēki interesējas, nāk un pieprasa dokumentus no senajiem dzimtsarakstu reģistriem un baznīcu grāmatām, kurās informācija ir gan vecajā drukā, gan krievu valodā. Kad strādāju Ventspils pilsētas dzimtsarakstu nodaļā, kurā atrodas arhīvs, man ļoti patika datu meklēšana, un bija tāds gandarijums, kad kādam cilvēkam izdevās atrast svarīgu informāciju! Bet jāsecina, ka par seniem laikiem bieži vien ziņas ir visai skopas, taču tai pat laikā arī interesantas. Pētot baznīcu grāmatas, atklājās kāds fakts, ka ģimenē, kurā piedzima ceturtais bērniņš, visi atnāca uz baznīcu un vienā dienā uzreiz pierēģistrēja visas četras savas atvases. Izrādās, varēja arī tā.

Laulāšana ir tikai mazākā aisberga daļa no tā visa, ko ikdienā darāt. Prieka un laimes pilnajiem mirkļiem līdzī arī nāk tie bēdīgie... Nav tā, ka reizēm jābūt arī psiholoģei?

– Visgrūtāk ir tad, kad no dzīves aiziet jauni cilvēki. Diemžēl nesen arī mūsu pagastā aizgāja divas jaunas sievietes. Tad tiešām ir ļoti bēdīgi arī man pašai... Tā kā miršanas reģistrāciju var

pieteikt jebkurš, kurš uzņemas apbedīšanu, tad reizēm uz dzimtsarakstu nodaļu nāk nevis tuvākie – vīrs, sieva, brālis, māsa vai bērni, bet znots, vedekla vai citkārt arī apbedīšanas firmas darbinieki. Tad ir arī mazliet vieglāk. Bet cilvēka aiziešana, protams, vienmēr ir skumjš gadījums...

Ko Jūs vēlētos pateikt jaunajiem pāriem, kuri domā, vai veidot ģimeni tieši šeit – Ventspils novadā?

– Droši nāciet – gaidīsim! Šobrīd jaunajiem ir tik daudz un skaistu izvēles iespēju, neatkarīgi no gadalaika. Arī ziemā var sarīkot ļoti skaistu laulību ceremoniju, un nemaz nav jābūt lielām svinībām, lai tās izdotos. Kā jau minēju, atmiņā paliekošākās ir tās mazās, sirsnīgās. Tagad likums ļauj kļūt par sievu un vīru arī divatā, bez lieciniekiem, ko daudzi pāri arī izmanto. Savā dzimtsarakstu nodaļu darbinieču lokā mēs šādas laulības mēdzam saukt par kabineta laulībām. Reizēm jaunie tās izvēlas sarīkot savās mājās vai citā viņiem īpašā vietā, bet lielākā daļa, protams, atnāk tikai parakstīt dokumentus. Jau ierasts, ka nedēļu pirms laulībām vienmēr cenšos ar jauno pāri sazināties, un tad viens no maniem jautājumiem ir, vai gredzentiņi būs? Un tad jaunie parasti samulst, – kā? Nu, protams, būs! Vai tad var bez gredzeniem? Protams, var! Nevienā likumdošanas aktā nav norādīts, ka obligāti jābūt laulību gredzeniem. Savukārt, kad pāri raksta iesniegumu laulībām, viņiem stāstu, ka līgavai baltai kleitai arī nav obligāti jābūt. Taču cilvēki, kuri nolēmuši savienot savas sirdis un veidot ģimenes, parasti atnāk sapucējušies, līgava – ar mazu pušķīti pat tad, ja tās ir tikai kabineta laulības divatā. Daudzi pāri savu izvēli reģistrēt laulību divatā pamato ar to, ka viņu vecāki ir citas paaudzes cilvēki, kuriem svarīgi šādā īpašā brīdī aicināt tuvākus un tālākus radus. Un tad jāprāto, – ja aicina vienus, tad nevar neaicināt otru. Bet šiem jaunajiem tas nav vajadzīgs, viņi to negrib, savukārt vecāki nesaprot šo situāciju. Bijuši arī pāri, kuri nesen ieradušies Ventspils novadā uz dzīvi un nevienu te nepazīst. Viņi atnāk, divatā sarakstās un ir laimīgi, piebilstot, – mēs esam viens otram.

Darbs ar cilvēkiem prasa daudz enerģijas. Kas Jums sniedz atpūtu pēc grūtas darba dienas vai nedēļas?

– Mani mīlie mazbērniņi, par kuriem esmu ļoti lepnā. Protams, ir bagātākas vecmāmiņas par mani, bet šobrīd mani ir pieci mazbērniņi, no kuriem pats mazākais nācis pasaulē tikai septembrī. Savu brīvo laiku cenšos veltīt viņiem. Četri mani mazbērni dzīvo tepat Puzes pagastā, viens – Ventspilī, bet es priecājos, ka viņi vēl joprojām grib omu, jo laiks ir tik īss un tik ātri pāiet. Savu brīvo laiku cenšos izmantot, cik vien iespējams, lai pabūtu ar mazbērniem kopā. Tas mani dara laimīgu. Vēl prieku un mieru gūstu mežā, pie jūras un dārzā.

Vecāki jaundzimušajam pagastā

Priecīgi par katru, kurš paliek laukos

Katra bērniņa piedzimšana ir zīme, kas dod cerību un ticību, ka, neskatoties uz izaicinājumiem, dzīve var turpināties. Taču šis brīdis ir arī atgādinājums par demogrāfijas problēmu, kas kļūst arvien aktuālāka, jo ar katru aizbraukušo jaunieta, ar katru tukšo māju pagasts kļūst klusāks un nākotne ir apdraudētāka. Tukuma novada Zemītes pagastā 2024.gadā pasaulē nāca vien divi mazuļi. Bet katra no šīm ģimenēm, kurā piedzimis bērns, ir viens no simboliem, kas liek ticēt, ka vēl ir iespēja atgriezt lauku dzīvotspēju, ja vien būs apstākļi, kas mudinās jaunās ģimenes palikt un audzināt bērnus šajā mierīgajā, bet tik ļoti vajadzīgajā vidē.

Zemītes pagasta iedzīvotāju ANETES un JĀŅA SALMIŅU otrais bērniņš – meitenīte – nāca pasaulē Ventspils slimnīcā 2024.gada 31.janvārī pulksten 16.05. Jaunie vecāki atzīst, ka mazulītes dzimšana bija ļoti gaidīts brīdis visiem. “Grūtniecības vidū, otrajā sonogrāfijā, uzzinājām, ka būsīm vecāki meitiņai. Tā kā mājās mums ir dēls Eduards, kuram jau astoņi gadi, protams, par šo ziņu ļoti priecājāmies. Sākumā gan nemaz nevēlējās, lai mums pasaka, kas gaidāms, bet daktere netišām izplāpājās. Ja tā sanāca, tad sanāca. Bet man jau bija nojauta, ka būs meita, kaut gan abas grūtniecības noritēja diezgan viegli un bez sarežģījumiem. Turklāt arī brīdī, kad vēl nezinājām gaidāmā mazuļa dzimumu, bet sākām domāt par vārdu, puisu vārdi prātā nemaz nenāca. Beigās tētis Jānis izdomāja, ka meitiņu sauks par Annu, un arī ģimene par šo lēmumu vienbalsīgi nobalsoja ‘par’,” atklāj jaunā māmiņa.

Lauki iztukšojas – tā ir skarbā realitāte

Anete stāsta, ka pirmais aizbraukšanas vilnis Zemītes pagastā notika jau pirms padsmītiem gadiem, kad no pagasta uz Ālandu salām devās ļoti daudz iedzīvotāju. “Mūsējiem bija izveidojusies laba sadarbība ar ālandiešiem. Sākumā aizbrauca pie viņiem pastrādāt, bet pēc laiciņa jau pārcēlās uz dzīvi pavisam. Arī mana māsiņa ir aizbraukušo skaitā. Tiesa gan, viņa tur apprecējās, turklāt vēl ar latvieti. Ņemot vērā, ka tajā laikā pagastā nemaz nebija tik daudz cilvēku, toreiz devās projām diezgan daudz iedzīvotāju,” stāsta Anete. Viņa teic, ka vēl joprojām jaunieši, kuriem ārvalstīs ir kāds no vecākiem vai māsas un brāļi, daudz nedomājot, pieņem lēmumu aizbraukt. Un, viņasprāt, iemesli tam ir dažādi. Nenoteiktība un situācija pasaulē, arī karš Ukrainā, kas ļoti ietekmējis jauno cilvēku skatījumu uz dzīvi, pasauli un tajā notiekošo. Turklāt jau ierasts, ka mūsdienās cilvēki pirmajā vietā liek karjeru un ceļošanu. “Saprotu, ka sākumā viņiem liekas, – ai, bērns pagaidīs. Un tad, kad paliek 30 gadi un vairāk, kad šķiet, ka beidzot abi gatavi kļūt par vecākiem un atnākusi sapratne, ka patiešām to vēlas, tad varbūt vairs viss nesanāk pēc plāna. Situācijas ir ļoti dažādas. Varbūt mēs ar vīru vēlētos arī trešo mazuli, bet mums abiem jau tomēr ir nedaudz pāri 30 gadiem, un vēl tā neveiksmīgā pieredze, kamēr tikām pie meitiņas... Traucē arī neziņa par to, kādā pasaulē pašiem būs jādzīvo pēc desmit un vairāk gadiem un kādā dzīvos mūsu bērni. Bet ikviens vecāks, kā mēs zinām, savām atvasēm vēl tikai to vislabāko. Šie ir tie iemesli, kādēļ mums tik slikti ar demogrāfiju. Bet to, kā būs, nevaram ne zināt, ne paredzēt,” spriež divu bērnu māmiņa.

Foto - no personīgā arhīva

Salmiņu ģimene pilnā sastāvā. Anetes un Jāņa meitiņa Anna pērn bija viena no diviem jaundzimušajiem Zemītes pagastā.

*Sākums 11.lpp.

Vecāki jaundzimušajam pagastā

Ja būs vēlme strādāt, darbs atradīsies

Ar šo gadu Zemītes pagastā skolas vairs nav. Agrāk bija vidusskola, tad to samazināja līdz 9 klasēm, pēc tam – līdz sešām, bet tagad skolas ēkā palicis bērnudārzs, kas apvienots ar kaimiņu pagastu. Un ar visu to pirmsskolas izglītības iestādē ir tikai padsmīt bērni, kaut gan, kā stāsta Anete, pēdējos gados bērnudārzā bērnu bija vairāk nekā skolas 6.klasē. Taču, neskatoties uz lauku iztukšošanos, nav tā, ka jauniejiem nav darba. Anete ir pārliecināta, – ja cilvēkam būs vēlme strādāt, viņš iespēju atradīs kaut vai pie vietējiem zemniekiem un saimniekiem. “Cik zinu, pie mums ir cita problēma. Darbs ir, bet nav, kam to piedāvāt. Daudziem ir problēmas ar nelāgiem ieradumiem, kā dēļ saimniekiem grūti atrast labu un uzticamu darbinieku. Tepat, 15km attālumā, ir Tukums, daudzi nodarbināti tur. Pirms meitīņas nākšanas pasaulē pati strādāju Talsos, lielā kopapstrādes un mežizstrādes uzņēmumā, savukārt vīrs Jānis ir celtnieks,” skaidro divu bērnu māmiņa.

Vienmēr bijusi svarīga māju sajūta

Anete atzīst, – lai arī daudzi apkārtējie agrāk vai vēlāk pieņem lēmumu pamest Latviju, jo, kā zināms, šobrīd dzīvošana mūsu valstī nebūt nav viegla, viņas ģimene šādu jautājumu nav pat apspriedusi. “Man vienmēr bijusi svarīga māju sajūta. Lai arī esam deklarējušies Zemītes pagastā, šobrīd ar ģimeni dzīvojam Talsos, bet pie vīramātes uz Zemītes pagastu braucam diezgan bieži. Un, aizbraucot pie viņas, man nekad

nav bijusi tā sajūta, ka tur neesmu bijusi 2-3 nedēļas. Savukārt, kad atbraucu uz Talsiem, nejūtos, ka esmu bijusi projām. Gan vienā, gan otrā vietā man ir mājas. Šķiet, arī dēlam būtu grūti svešā valstī, jo viņš tik ļoti pieķēries laukiem un omei,” spriež jaunā sieviete.

Dzīve nav nemaz tik vienmuļa

Nereti sabiedrībā izskan frāze, – ko tad laukos darīt, tur jau nekā nav! Taču Salmiņu ģimene tam nepiekrīt, jo, piemēram, Zemītes pagastā dzīve nav nemaz tik vienmuļa, kā varētu šķist. Ir tautas nams, kurā notiek koncerti un dažādi pasākumi, svētkos rīko radošās darbnīcas gan bērniem, gan pieaugušajiem, ir iespēja noskatīties jaunākās kinofilmas. Anete ir pārliecināta, ka jebkurā vietā daudz kas atkarīgs no cilvēka, un Zemītē viņiem paveicies, jo par kultūru atbild ļoti uzņēmīga un enerģiska kultūras darba organizatore. “Daudzreiz esmu domājusi, ka Rīga noteikti nav domāta man, jo laukos dzīve rimtāka. Nesaprotu, kur tie cilvēki lielpilsētā skrien – tā drūzma un satiksme nemaz nevilina. Labāk dzīvojam ārpus Rīgas, kur kopā ar ģimeni brīvajā laikā varam doties vienā no mūsu mīļākajām nodarbēm – izstaigāt dabas takas. Piemēram, uz Pētera ezera dabas taku aizbraucam vismaz divas reizes, apmeklējam kinoteātri Talsos. Zemīte mums ar vīru ir dzimtā puse – esam ne tikai viena pagasta, bet arī viena ciema iedzīvotāji. Visu dzīvi viens otru pazinuši un zinājuši, skolā mācījušies, kaut gan atzišos, ka no skolas laikiem Jāni īpaši neatceros. Kad aizgāju mācīties uz Kandavu, Jānis sāka man

rakstīt sociālajos tīklos. Sazvanījāties, satikāties, un tā mums izdevās izveidot ģimeni, kurā jau ir divi bērni,” teic Anete.

Vai demogrāfiju Latvijā vēl var glābt?

Šis ir jautājums, uz kuru šobrīd daudzi meklē atbildes. Anete prāto, ka diezin vai tas ir izdarāms, jo tad dzīves līmenim jābūt daudz augstākam. Viņa piekrīt, ka apsveicams ir Latvijas ilgaus bērna kopšanas atvaļinājums, kāda nav nekur citur Eiropā, jo tur jau pēc pāris mēnešiem jāatgriežas darbā un jāatstāj zidainis auklīte. Šobrīd viņa nespēj iedomāties, kā tas būtu. Arī palielināt bērnu naudu, dzimšanas pabalstus, Anetesprāt, noteikti nebūtu risinājums, jo to steigšies izmantot nelabvēlīgās ģimenes. “Nesen lasīju Labklājības ministrijas paziņojumu, kurā teikts, ka turpmāk aizbildņu ģimenes saņems krietni vairāk. No vienas puses, tas, protams, ir apsveicami, bet no otras – noteikti neveicinās dzimstību. Bērni nonāks ģimenēs, kur viņi atkal būs naudas dēļ. Tas tāds apburtais loks. Cilvēki mirst, bērni nedzimst, bet iedzīvotāju skaits dramatiski samazinās. Parasti Talsu avīzē paskatos, cik katru mēnesi bērniņi piedzimuši un cik cilvēku aizgājuši mūžībā. Un tā starpība ir ļoti milzīga. Ja kādreiz bērnudārzā bija jāstājas rindā, tikko kā bērniņš piedzimis, tad mūsu Annu pieteicu šogad maijā un jau pēc nedēļas saņēmu atbildi, ka vieta ir. Grupiņā šobrīd ir tikai seši bērni. Lūk, tā ir mūsdienu realitāte. Bet tai pat laikā jāpriecājas par ikvienu, kurš gatavs dzīvot, strādāt un veidot ģimeni laukos. Latvija jau nav tikai Rīga. Latvija esam mēs visi,” teic divu bērnu mamma Anete.

Saruna ar Atzinības raksta saņēmēju

*Sākums 5.lpp.

Ar mīlestību un vēlmi rūpēties par bērniem

Kā vērtējat valsts un pašvaldības atbalstu ģimenēm?

– Situācijas ir dažādas. Mūsu motivācija bija palīdzēt augt bērniem labvēlīgā vidē, parādīt, ka ģimenē var dzīvot bez alkohola, strīdiem un konfliktiem, ka ikvienu lietu iespējams izrunāt un atrast risinājumu. Lai kļūtu par audžuģimeni, jābūt stabiliem ienākumiem, dzīvojamajai platībai, resursiem, no kā bērnu uzturēt. Protams, ja dzīvo no bezdarbnieka pabalsta, audžuģimenes statusu neviens neiedos. Nevar noliegt, ka šiem bērniem finansiālais atbalsts ir vairāk nepieciešams, jo audžuģimenē bērns ir jāsalīmē kā saplēsta krūze. Viņš ir jāved pie speciālistiem – neirologa, psihiatra, psihologa, ir nepieciešamas rehabilitācijas, reitterapijas, smilšu terapijas u.c. Tas nenotiek rokasstiepiena attālumā, labākie ārsti un speciālisti mums ir Rīgā un Daugavpilī. Lai aizbrauktu, nepieciešami līdzekļi. Skaitās, ka bērnus ārstē par valsts līdzekļiem, bet diemžēl tā nav. Ja vēlies tikt ātrāk, negaidot kosmiskās rindas, ir jāmaksā. Savukārt, ja zvana bāriņtiesa un jautā, vai varam uzņemt bērnu, neuzdodam jautājumu: “Cik jūs par viņu mums maksāsiet?” Interesējamies, cik vecs ir bērns, kāds iemesls, kāpēc izņēma no ģimenes. Ja ģimenē nāk zidainis, viņam nepieciešami piena maisījumi, pudelītes, knupīši, mitrās salvetes, autiņbiksītes un citas lietas. Ieejot veikalā un apskatot maisījumu cenas, saprotam, ka tie 215 eiro, ko maksā pašvaldība, izcibēs divu nedēļu laikā. Tādēļ, ja nav savu personīgo resursu uzturēt bērnu, nav jautājumu, ka audžuģimene ņem bērnus naudas dēļ. Protams, daudzi apkārtējie runā, ka audžuģimenes ar lāpstu naudu rauš. Bet tas ir skaugu mīts. Kad dzirdam savā adresē šādus komentārus, sakām, ka tas nav nekāds slēptais pasākums. Lūdzu, var iet uz bāriņtiesu, uzrakstīt iesniegumu, iziet kursus, paņemt vismaz vienu bērnu un uzaudzināt. Tad varam padiskutēt, kādas

naudas dēļ bērni ņemti. Cilvēki ir dažādi – runāja un runās. Turklāt runās tieši tie, kuri paši nekad nav mēģinājuši kaut ko izdarīt, lai kādam palīdzētu.

Kā ar vīru dalāt pienākumus?

– Akmeņi kalta pienākumu dalījuma nav, visu cenšamies darīt kopā. Protams, ir darbi, ko darām katrs atsevišķi. Piemēram, malkas sakraušanā grēdā iesaistām arī bērnus. Ja ejam strādāt uz savu mežu, arī bērni nāk līdzi, viņiem ir interesanti paskatīties, kā tētis strādā. Bērni palīdz lasīt un dedzināt ugunskurā zarus. Ja līdzi paņemtas sviestmaizes un termosā tēja, tad viņiem tas ir sava veida pikniks svaigā gaisā. Ja bērni slimu, abi esam pie viņiem – viens mēra temperatūru, otrs iet pēc zālēm. Man dažreiz nolaižas rokas, bet Gunāra atbalstošais plecs palīdz saņemties un turpināt darboties.

Kā labprāt pavadāt laiku kopā ar bērniem?

– Darbdienas bērniem lielākoties paiet dārziņā vai skolā, bet brīvdienas pavadām kopā. Sestdienās viņi iesaistās mājas kārtošanā, piemēram, aplaista puķes, ar lupatiņu noslauka putekļus. Bērni piedalās ēdiena gatavošanā – palīdz sagriezt sastāvdaļas salātiem, izcept pankūkas, pīrāgu vai pagatavot ko citu. Bieži ejam pastaigā uz mežu, kur ieklausāmies putnu balsīs, mācu bērniem koku nosaukumus. Tas dod enerģiju un pozitīvu noskaņu. Aktīvi apmeklējam pasākumus dārziņā un skolā, dažreiz paceļojam, bet tā, lai vakarā esam mājās, jo mums ir saimniecība.

Kādu dāvanu gribētu saņemt Ziemassvētkos? Ko, gaidot svētkus, novēlat bērniem un ģimenēm?

– Dāvanu varam nopirkt veikalā, bet vai tā būs vērtīgāka par uzmanību, apskāvienu, bērna buču? Domāju, ka nē. Ikvienam bērnam novēlu, lai izaug laimīgs tādā ģimenē, kur ir gaidīts, mīlēts un cieņnīts. Vēlu mieru, būt draudzīgiem, atsaucīgiem, izpalīdzīgiem, jo labais vairo labo.

Futbols

Cīnās līdz pēdējai sekunde

Foto - no personīgā arhīva

Artūrs Ločmelis

Laikraksta “Vaduguns” iepriekšējos numuros rakstījām par Balvu Sporta skolas “U-15” futbola komandas (attēlā) gaitām Latvijas Jaunatnes futbola čempionāta Attīstības grupā.

Pēdējā publikācijā ziņojām, ka mūspheres futbolisti iekļuva šī turnīra finālā, pirmajā spēlē ar rezultātu 2:1 gūstot uzvaru pār ridziniekiem no “JDFS Alberts”. Aizvadīts arī atbildes mačs, kurā balvenieši piekāpās un diemžēl neizcīnīja čempionu titulu, bet šoreiz ne mazāk svarīgi ir tas, kādu raksturu parādīja mūspheres futbolisti. Proti, diena, kad notika izšķirošā cīņa un kas izvērtās par īstu pārbaudījumu, atmiņā paliks ilgi. Un, lai arī uzvara šoreiz izslīdēja pēc dramatiskas pēdspēles 11 metru sitienu sērijas, komanda pierādīja galveno, – tā ir stipra, vienota un cīnās līdz pat pēdējai sekunde! Kāda tad bija mača gaita?

Spēle sākās saspringti, jo jau piektajā minūtē “Balvu Sporta skola” ieraidīja bumbu savos vārtos. Tomēr mača 27. minūtē RĪČARDS IVANOVŠ guva pirmos vārtus Balvu komandas labā, tādējādi, kā mēdz teikt, saspringtajai spēlei dodot nepieciešamo grūdienu. Tiesa, 41. minūtē “JDFS Alberts” guva vārtus, atkal izvīzoties vadībā un spēles pārtraukumā dodoties ar sev labvēlīgu rezultātu 2:1. Kad otrā puslaika sākumā “Balvu Sporta skola” noraidījuma dēļ laukumā palika par vienu spēlētāju mazāk, daudzām komandām tas būtu lūzuma punkts, bet ne balveniešiem, kuri cīnījās līdz galam. Proti, spēles 54. minūtē ridzinieki guva trešos vārtus, bet mača izskaņā (89. minūtē) precīzs bija Balvu komandas futbolists RAIVO BERKOLDS, divu finālspēļu kopsummā atjaunojot vārtu līdzsvaru un izcīnot tiesības uz tā dēvētajām pēdspēles pendelēm.

11 metru sitienu sērija vienmēr ir saspringts mirklis, kad nervu noturība, koncentrēšanās un veiksmes spēlē milzīgu lomu. Lai arī šoreiz laime bija pretinieku pusē, kuri izcīnīja uzvaru, tas nemazina “Balvu Sporta skolas” futbolistu paveikto. “Finālā nonāk tikai stiprākie, un jūs tur bijāt pelnīti! Šādas spēles norūda un padara stiprākus. Savukārt šāda attieksme nākotnē noteikti atnesīs vēl skaistākus panākumus. Turpiniet strādāt, trenēties un cīnīties. Jūsu stāsts tikai sākas!” šādus vārdus komandai velta tās atbalstītāji.

Kā veicināt pierobežā dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju psiholoģisko noturību pret Krievijas dezinformāciju, kā arī atgādināt, ka valsts aizsardzība nav tukši vārdi? Kā to izdarīt? Vislabākais arguments ir piemērs, ka mēs esam un arī varam kļūt par savas dzimtenes sargiem. 14 publikācijās uzsversim informatīvās telpas drošību, kā arī atgādināsim, ka ikviens ir līdzatbildīgs savas valsts attīstībā

un aizsardzībā, lai nekādi svešzemju kungi nespētu diktēt savus noteikumus, tos nereti paslēpjot zem skaistiem vārdiem un lozungiem, viltus vēstījumiem. Mēs esam kopīgs spēks, kas veido un nosaka mūsu valsts drošību.

Aizsardzības ministrija

Sabiedrības noturība miera laikā

Kalpot tēvzemei un Dievam

Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Kapelānu dienesta virskapelāne kapteine ESTERE TUMOVICĀ ar smaidu atzīst, ka savulaik kalpošana Dievam un tēvzemei militārajās struktūrās pat sapņos nerādījās. Tomēr, kā dzīvē mēdz notikt, Dievam bija savi plāni, E.Tumovičai savulaik kļūstot ne tikai par pirmo sievieti kapelāni NBS, bet arī par pirmo daiļā dzimuma pārstāvi virskapelānes amatā Latvijā.

Vai šim karjeras faktam piešķirāt īpašu nozīmi?

– Kapelānes pienākumus sāku pildīt 2018.gadā Militārajā policijā, bet 2021.gada 12.jūlijā svinīgā ceremonijā NBS Apvienotajā štābā NBS virskapelāna amatā nomainīju Elmāru Pļaviņu, kurš šos pienākumus pildīja piecpadsmit gadus – jau kopš 2006.gada. Joprojām ar smaidu atceros, kad savā dzimšanas dienā saņēmu ziņu, ka man jāierodas pie toreizējā NBS komandiera ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa. Nodomāju, varbūt esmu ko izdarījusi, jo ne jau ģenerālleitnanta kungs vēlas mani apsveikt dzimšanas dienā! Tad arī tapa zināms, ka ar aizsardzības ministra Artu Pabriku saskaņojumu mani vēlas virzīt virskapelānes amatam. Protams, viss, kas cilvēka dzīvē notiek pirmo reizi, nereti tiek pavadīts ar šaubām vai pat neticību, kā tas izdosies. Tomēr Dievs mani no tā visa pasargājis, arī pati par to, ka esmu pirmā sieviete kapelāne un virskapelāne, šādā griezumā nekad neesmu domājusi, jo iekšēji zināju, kas un kāpēc mani ved šajā dzīves ceļā. Līdz ar to savus pienākumus jau no pirmās dienas pildu bez satraukuma vai domām, ka man, esot sievietei, kādam kaut kas jāpierāda vai jāattaisno, kāpēc šeit esmu un ko daru. Un tas ļoti palīdz, jo tā kalpot Dievam un tēvzemei ir krietni vieglāk.

Bet kā nonācāt pie lēmuma, ka savu dzīvi vēlaties saistīt ar reliģiju?

– Esmu dzimusi Rīgā, bet visus savus dzīves gadus pavadījusi Ķekavā, kur arī uzsāku skolas gaitas. Sākotnēji pabeidzu Ķekavas pamatskolu, tad devos uz galvaspilsētu un absolvēju kādreizējo Rīgas Viegļās rūpniecības tehnikumu apģērbu modelēšanas un konstruēšanas speciālitātē. Ņemot vērā, ka bija plāni veidot savu uzņēmumu, uzsāku studijas Rīgas Uzņēmējdarbības koledžā, lai savu radošo garu savienotu ar praktiskām lietām. Šajā sfērā darbojos vairākus gadus, šujot un modelējot apģērbus individuāli un dažādos projektos, piemēram, izlaidumu un kāzu kleitas, tērpus koriem, ansambļiem un teātra izrādēm. Savā profesionālajā darbā bija arī iespēja veidot tērpus pazīstamajam mūziklam “Vella kalpi” un latviešu skatuves divai, dziedātājai Margaritai Vilcānei. Vienlaikus, ritot laikam, arvien biežāk sāku sev uzdot jautājumus, vai šajā dzīvē ir vēl kaut kas vairāk, līdz kādā rītā pamodos un, kā smaidot mēdzu teikt, mani kājas pašas aizveda uz baznīcu. Tā manā dzīvē arvien vairāk ienāca jautājumi, kas saistās ar ticību, un sapratu, ka šo pasauli vēlos ne tikai iepazīt plašāk, bet arī veidot personīgas attiecības ar Dievu. Sāku aktīvi darboties Doles-Ķekavas evaņģēliski luteriskajā draudzē, kā rezultātā 30 gadu vecumā iestājos Latvijas Universitātē un uzsāku studēt teoloģiju un reliģiju pētniecību pilna laika bakalaura programmā, bet 2021.gadā ieguvu maģistra grādu teoloģijā.

Kā zināms, kapelāni ieročus nenēsā, bet militāro izglītību gan nepieciešams iegūt. Kāds bija Jūsu ceļš uz militārajām struktūrām?

– Kā jau minēju, sākotnēji nebija pat mazākās domas, ka savu dzīvi varētu saistīt ar bruņotajiem spēkiem – aktīvi darbojos kultūras, modes sfērā un dažādos radošos procesos, bet darbs militārajās struktūrās... Tiesa, bruņotie spēki gluži sveši arī nebija, jo savulaik tēvs bija rotas komandieris Zemessardzes 17.kaujas atbalsta bataljonā, kur dienesta

Foto - no personīgā arhīva

pienākumus pildīja arī jaunākais brālis, bet vecākais brālis agrāk bija jaunsargs. Lai vai kā, pirmo reizi par kapelāna profesiju, šķiet, uzzināju tikai augstskolā, kad, studējot praktisko teoloģiju, devāmies izbraukumos, kur kapelāni iepazīstināja ar savu nodarbošanos un profesionālo vidi. Kādā no reizēm arī painteresējos, vai bruņotajos spēkos ir sievietes kapelānes, un, kad tika meklēta kandidatūra šim amatam, viens no kapelāniem atcerējās mani no studiju laikiem un uzrunāja. Tā 2018.gadā sāku dienestu bruņotajos spēkos, uzsākot studijas Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā Virsnieka speciālista kursu, pēc kā absolvēšanas sāku pildīt kapelāna pienākumus Militārajā policijā. Jāpiebilst, ka allaž ar lielu prieku un gandarījumu izbaudu tos dzīves mirklus, kad saprotu, ka dzīvē eju nevis to ceļu, kuru pati izdomāju, bet to, kurā Dievs aicina. Dievam vienmēr esmu arī lūgusi, lai dāvā man darīt to, kur varu nest vislielākos augļus, un arī lai skaidri norāda, kad esmu visu izdarījusi un kur lai dodos tālāk. Dievam ir ļoti daudz durvju, kuras atvērt, un ne manam prātam tas izdomājams.

✓ Dievam vienmēr esmu lūgusi, lai dāvā man darīt to, kur varu nest vislielākos augļus, un arī lai skaidri norāda, kad esmu visu izdarījusi un kur lai dodos tālāk. Dievam ir ļoti daudz durvju, kuras atvērt, un ne manam prātam tas izdomājams.

Vai kapelānus pēc būtības var pielīdzināt priesteriem un mācītājiem baznīcā draudzēs?

– Nē, tā gluži nav. Lai kļūtu par kapelānu, nav obligāti jābūt priesterim vai mācītājam baznīcā, vienlaikus katrs kapelāns ieņem arī kādu garīdzniecības amatu baznīcā, tostarp var būt arī lajs jeb draudzes loceklis. Kapelānu darbības lauks ir krietni plašāks, tikmēr priesterus

un mācītājus sagatavo specifiski draudzes vadīšanai baznīcā. NBS Kapelānu dienestā pienākumus pilda dažādas konfesionālās piederības kapelāni, bet personīgi es pārstāvu Latvijas Evaņģēliski luterisko baznīcu. Šajos gados esam nonākuši pie secinājuma, ka cilvēks, kurš ir brīnišķīgi svētīts kā mācītājs vai priesteris draudzē, ne vienmēr būs tikpat lielisks kapelāns, un otrādi. Lai kļūtu par kapelānu, nepieciešamas spējas darboties profesionāli un atbilstoši šai specialitātei, jāmak izkāpt no baznīcas formācijas un stāties ierindā kopā ar Jēzu Kristu, kurš mūs ved, dod gudrību, pacietību, spēju redzēt sevi un otru, kā arī dod vēlmi šo ne vienkāršo ceļu, ko sauc par kalpošanu Dievam un tēvzemei, iet kopā. Kapelāna ikdienā var būt situācijas, kad jāspēj skatīties plaši pāri, nevis to risināšanu lūkot tikai no viena viedokļa. Jāpiebilst, ka vecāki par manu izvēlēto dzīves ceļu uzzināja tikai tad, kad jau biju nokārtojusi visu nepieciešamo un parakstīju līgumu. Tēvs manu lēmumu atbalstīja, jo paša pieredze Zemessardzē un tēvzemes mīlestība ir neatņemama viņa identitātes daļa. Savukārt mamma un mani kolēģi no kultūras jomas bija

Brīvība – mūsu lielākā atbildība.

“Latvijas sardzē stāv ne tikai karavīri, bet arī viņu ģimenes un ikviens mūsu valsts iedzīvotājs. Novēlu savos darbos un vārdos ar tikpat lielu spēku un enerģiju to darīt arī turpmāk – neatkarīgi no tā, vai esat profesionālajā dienestā, vai ikdienā savu ieguldījumu sniežat citā sfērā. Noslēgumam tuvojas arī valsts svētku mēnesis novembris, kad vairāk domājam par mūsu vēsturisko mantojumu un visiem tiem, kuri Latvijas brīvības vārdā atdeva dzīvības, kā arī par tiem, kuri par savu dzimteni cinījās un debesu valstībā nonāca, nodzīvojot līdz sirmam vecumam. Tie ir mūsu zināmie un nezināmie varoņi, bet brīvība – mūsu lielākā atbildība,” uzsver NBS virskapelāne kapteine Estere Tumoviča, kura attēlā redzama ar vīru Valdi un dēlu Abigailu.

noskumuši, jo uzskatīja, ka zaudē cilvēku, kurš līdz šim veiksmīgi darbojās savā līdzšinējā profesijā, turklāt kultūru nomainot pret bruņotajiem spēkiem – tik atšķirīgu sfēru (smaida – aut.pieb.)! Jāpiebilst, ka tagad mans lielākais atbalsts ir mīlais vīrs.

Kā aizrit vidējā darba diena virskapelānes amatā?

– Oficiālais darba laiks ir katru darba dienu no pulksten 8.30 līdz 17, bet ir situācijas, kad dienesta pienākumi jāpilda arī ārpus šī laika. Lielu darba dienas daļu pavadu, strādājot pie Kapelānu dienesta stratēģiskajiem uzdevumiem – dienesta vadlīniju sakārtošanas, projektu virzīšanas, sanāksmju plānošanas un dalības tajās, strādājot pie starptautiskās sadarbības un uzdevumu deleģēšanas. Protams, neiztrūkstoša darba sastāvdaļa ir garīgais atbalsts.

Cik svarīga ir Dieva klātbūtne karavīra ikdienā?

– Tai jābūt ne tikai karavīra, bet arī ikviena cilvēka dzīvē. Starp karavīriem ir ticīgi cilvēki, kuriem rīta lūgšana un pateicība Dievam ir tikpat svarīga, kā ikdienas rutīna militārajā jomā, jo dod spēku katrai dienai. Protams, šo gadu laikā sakrājušies arī stāsti, kad karavīri pēc padoma sniegšanas man pateikušies, jo tas palīdzējis. Tomēr nevēlētos nevienam no šiem stāstiem izcelt, jo tiem ir privāts raksturs. Jebkurā gadījumā mirkli, kad mana klātbūtne karavīram bijusi svarīga un palīdzējusi, ļoti motivē darboties tālāk, jo zinu, ka patiesībā tā nav mana, bet Dieva klātbūtne, bet es esmu tikai šī procesa instruments. Turklāt vairumā gadījumu nav svarīgākais, ko kapelāns pasaka. Krietni nozīmīgāk ir tas, kā kapelāns rīkojas, izrādot cilvēcību un demonstrējot, ka ir viens no savējiem.

Šobrīd aktuāls jautājums ir par sieviešu iesaukšanu valsts aizsardzības dienestā. Vai to atbalstāt?

– Lai Dievs dod, ka mēs to nepiedzīvojam, bet karadarbības pasaulē mums māca, ka sievietes un bērni karā ir viens no ienaidnieka mērķiem un neaizsargātākā sabiedrības daļa. Tādēļ valsts aizsardzības dienests jaunām sievietēm sniegtu iespēju apgūt gan paš aizsardzību, gan arī to, kā rīkoties krīzes situācijās. Turklāt šajā dienestā, vienkārši runājot, nebūtu uzdevums sievietes piespiest pie zemes ar lielām, smagām mugursomām, bet lai Latvijas iedzīvotāji, tostarp sievietes, apzinātos savu spēku un arī vājos punktus, tādējādi iepazīstot un maksimāli pilnveidojot sevi. Līdz ar to, manuprāt, no šī dienesta būtu tikai un vienīgi ieguvumi – paš aizsardzības iemaņas, psiholoģiskā, emocionālā un garīgā noturība, pārliecība un jaunas atziņas. Turklāt par to nav jāmaksā, kas arī nav mazsvarīgi, jo citviet šāda satura apmācības un kursi ir ļoti dārgi. Valsts aizsardzības dienests nevienam neko neatņem, bet tikai dod.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Raksts tapis ar Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas atbalstu

* Turpinājums 14.lpp.

*Sākums 13.lpp.

Vai Jums ir savs īpašais mērķis, ko vēlaties paveikt virskapelānes amatā?

– Iepriekšējais NBS virskapelāns Elmārs Pļaviņš, kurš šobrīd dienestu turpina NBS vadības tiešā atbalsta grupas vecākā eksperta starptautiskās militāri reliģiskās sadarbības jautājumos amatā, sniedza nenovērtējamu ieguldījumu Kapelānu dienesta attīstībā. Savukārt es esmu nākusi ar savu uzdevumu, turpinot tā sakārtošanu, veicinot vēl veiksmīgāku un caurspīdīgāku darbu plānošanu, to īstenošanu un lēmumu pieņemšanu. Tas ir ļoti svarīgi, jo pasaule nepārtraukti mainās, tostarp Kapelānu dienesta darba vadlinijas. Kapelānam savā specifiskajā profesijā jābūt kompetentam, un šīs specialitātes latīņu iespējams celt arvien augstāk un augstāk. Jāskatās arī vismaz dažus gadus tālā nākotnē. Protams, pilnībā tai sagatavoties nevar, bet svarīgi gūt citu valstu (piemēram, Ukrainas) pieredzi, integrēt to Latvijas kontekstā un izstrādāt scenārijus, kā potenciālos krīzes gadījumos rīkoties. Līdz ar to kapelānu darbs vairs neaprobežojas tikai ar karavīru gara stiprināšanu miera laikos, kad viņi saskaras ar dažādām dzīves krīzēm, bet tas jau ir krietni plašāka un sarežģītāka spektra darbs.

Esat teikusi: “Nav nekāda vidusceļa – vai nu gaissma, vai tumsa.” Ko katram darīt, lai kļiedētu tumsu un ikdienā arvien vairāk ienestu gaismu?

– Mums katram dzīvē ir izaicinājumi, sarežģījumi, sāpes un skumjas, bet ar saviem vārdiem un rīcību apkārtējiem palīdzam vai nu piecelties kājās, lai gūtu cerību un iedvesmu maziem un lieliem darbiem, vai arī visu iznīcinām, kad pāri paliek tikai tas, kur vairs nerodas nekas dzīvs. Nav noslēpums, ka viens pateikts

Brāļu kapos. NBS virskapelāne Estere Tumoviča attēlā (priekšplānā) redzama ar kolēģiem kapelāniem Brāļu kapos.

Foto - no personīgā arhīva

vārds var nogalināt. Citreiz varam arī neko neteikt, bet klusībā ar savu attieksmi otram cilvēkam ļoti nodarīt pāri. Tādēļ katrā savā pieņemtajā lēmumā, pateiktajā

vārdā, rīcībā un attieksmē jāizvēlas gaismas ceļš. Ir svēti padomāt, pirms runāt, un apdomāt, pirms darīt. Jēzus Kristus ceļš nebija viegls, bet tomēr tas ir vienīgais, kas nes gaismu!

NBS kapelānu atbildība un pienākums ir nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās indivīdu tiesības uz reliģijas brīvību bruņotajos spēkos un pēc vislabākās sirdsapziņas Dieva un cilvēku priekšā, ievērojot savstarpējo attiecību un baznīcas kanoniskos principus un vērtības.

NBS kapelāni administratīvajos jautājumos pakļauti vienības komandierim jautājumos, kas saistīti ar kapelānu darbību – NBS virskapelānam, bet reliģiskajos jautājumos – attiecīgajai baznīcai. Savukārt Kapelānu dienestu vada NBS virskapelāns, kurš administratīvi tieši pakļauts NBS komandierim. Bruņoto spēku kapelāns ir konkrētās vienības vadības grupā, kura mērķis ir attīstīt reliģiskās, garīgās, morālās un ētiskās vērtības un īstenot garīgo aprūpi. Kapelānam jāietekmē vienības dzīvi, pašizlīdzīgi kalpojot citiem, un jācenšas būt par paraugu, upurējot savu dzīvi un laiku citu labā. Kapelānam jāredz, vai kādam nav radušās grūtības, lai palīdzētu un iedrošinātu, mācītu atzišanos, izlīgšanu un piedošanu, kā arī cenšoties laikus un preventīvi risināt

problemātiskas situācijas karavīru dienestā un arī personīgajā dzīvē, pirms tās saasinājušās un radījušas neatgriezeniskas negatīvas sekas. Kapelānam jāveicina bruņoto spēku vienības veselīgums un labklājība, bet būtisks ieguldījums ir atrašanās līdzās un izrādītais draudzīgums ikvienam vienības biedram priekš, bēdās, uzvarās un grūtībās, sākot no komandiera, līdz pat ierindniekam.

NBS kapelāns nevis uzspiež ticību, bet par to liecina. Viņš ir atvērts ikvienam, kurš meklē, jautā un kam vajadzīgs garīgs atbalsts. Savukārt karavīram ir tiesības uz reliģijas un ticības pārliecības brīvību, bet nav tiesību atteikties no militārā dienesta izpildes reliģisku motīvu dēļ, kā arī izmantot dienesta stāvokli reliģiskās pārliecības uzspiešanai citiem.

* Raksts tapis ar Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas atbalstu

Kapelānu dienests!

NBS Kapelānu dienesta emblēmas pamatā ir Latvijas armijas cepures kokardes ‘saulītes’ simbols, kas ir apliecinājums, ka kapelāns kalpo Latvijas armijā. Savukārt emblēmas centrā ir krusts un atvērta Bībele. Šie simboli norāda, ka kapelāns ir garīdznieks un pieder kādai no tradicionālajām kristietības konfesijām. Krusts simboliski atgādina par Dieva brīnišķīgo mīlestību un piedošanu. Tīkmer atvērta Bībelē redzams grieķu alfabēta pirmais burts ‘alfa’ un pēdējais burts ‘omega’. Jēzus Kristus sacīja, ka viņš ir alfa un omega – sākums un gals. Emblēmas lejas daļā ir uzraksts latīņu valodā ‘Pro Deo et Patria’, kas latviešu valodā nozīmē ‘Par Dievu un Tēvzemi’.

Īsumā

Spriedums par zādzību

Rīgas pilsētas tiesa pasludinājusi spriedumu nu jau bijušajai Valsts robežsardzes darbiniecei no Balvu novada par zādzību nelielā apmērā.

AS “Latvijas mediji” tiešsaistes portāls “lasi.lv” ziņo, ka sieviete apsūdzēta par to, ka 2024.gada 30.martā izdarīja zādzību vienā no tirdzniecības centra “Domina” veikaliem: “Sieviete no preču stendiem paņēma vairākas apģērba vienības un devās uz pīlakošanas kabīni. Tur viņa 79,99 eiro vērtajai kleitai noņēma cenu zīmi un apģērba gabalu ielika līdzī papēmtajā papīra maisā. Pēc tam sieviete devās uz kasi, kur samaksāja par citu šajā pašā veikalā izraudzītu preci. Kad bija norēķinājusies, sieviete izgāja no veikala. Veikala apsargam radās aizdomas un viņš uzreiz pēc pircējas iegāja pīlakošanas kabīnē un aiz spoguļa atrada no kleitas norauto cenu zīmi.”

Kā informē medijs, kriminālprocesu par šo noziedzīgo nodarījumu uzsāka Iekšējās drošības birojs, bet Rīgas pilsētas tiesa šo krimināllietu saņēma 2024.gada 2.jūlijā. “Apsūdzētā liedzās, ka ir vainīga, tomēr pirms ceturtās tiesas sēdes noslēdza vienošanos ar prokuroru par vainas atzīšanu un sodu. Šī gada 4.novembrī tiesa šo vienošanos apstiprināja ar savu spriedumu, atzīstot sievieti par vainīgu un piemērojot viņai naudas sodu trīs Latvijā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā – 2200 eiro,” informē medijs.

Informē ugunsdzēsēji

Deg ēka

Naktī no 21. uz 22.novembri saņemts izsaukums uz Baltinavas pagastu, kur dega saimniecības ēka 75 m² platībā un dzīvojamās mājas ārsiena 30 m² platībā.

Informē robežsardze

Aicina nepārvietoties pa iekšējo robežu

Foto - no personīgā arhīva

Pēdējā laikā novērots, ka iekšējās robežas josla arvien biežāk tiek izmantota izbraucieniem ar kvadricikliem un citiem bezceļu transportlīdzekļiem.

Lai gan Valsts robežas likums paredz, ka iekšējā robeža var tikt šķērsota jebkurā vietā un pārvietošanās pa iekšējās robežas joslu (stīgu) nav aizliegta, ir būtiski ievērot šīs teritorijas uzturēšanas un aizsardzības prasības. “Tekšējās robežas josla veidota tā, lai nodrošinātu tās atbilstību starptautiskajām prasībām un ļautu Valsts robežsardzes amatpersonām brīvi pārvietoties kājām visā robežas garumā. Šī infrastruktūra nav paredzēta mehānisko transportlīdzekļu kustībai, un intensīva braukšana var radīt būtiskus bojājumus gan pašai stīgai, gan robežgrāvjiem un citiem valsts robežas iezīmes elementiem. Tādēļ Valsts robežsardze aicina iedzīvotājus būt atbildīgiem un nepārvietoties pa valsts iekšējās robežas joslu ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, tādējādi cīnot tās uzturēšanu kārtību un robežsargu darbu, kuri nodrošina Latvijas valsts drošību. Tāpat atgādinām, ka valsts robežas elementu bojāšana, iznīcināšana, pārveidošana vai pārvietošana ir stingri aizliegta. Saskaņā ar Valsts robežas likuma 37.pantu par valsts sauszemes robežas iezīmes elementu bojāšanu iespējams piemērot naudas sodu līdz 200 naudas soda vienībām (1000 eiro),” uzsver Valsts robežsardzes pārstāvji.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Pārdod

Z/S “Užgava” pārdod kartupeļus, auzas. Tālr. 29432655.

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu sausu, pussausu malku ar piegādi. Tālr. 26425960.

Pārdod 3-metrīgu malku: alksnis – 40 EUR/m³, bērzs – 42 EUR/m³. Tālr. 26287511.

Pārdod kartupeļus (pārtikai, stādīšanai, lopbarībai), burkānus (pārtikai, lopbarībai), sīpolus, galda bietes, graudus, cukurbietes. Bez maksas piegāde. Tālr. 25442582.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26356133.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26386442.

Pārdod Peugeot 3008, 2010., benzīns-gāze, TA līdz 10.2026., 3800 eiro. Tālr. 27116028.

Pārdod lietotu 2-kameru ledusskapi Beko; četru riņķu gāzes plīti. Tālr. 26342364.

Pērk

Pērk cirsmu, aizaugušu platību izstrādes tiesības. Tālr. 26191989.

Z.s “Strautiņi”
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK
MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

PĒRKAM

Augošu koku cirsma
un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestigšanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

ACA⁺
Forest

Telefoni informācijai: 26115369; 67804343
www.acaforest.lv

Iepērkam LIELLOPUS!

62003939

SIA “AIBI” iepērk liellopus, jaunlopus, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

BILLERUD

SIA “BILLERUD Latvia”
uzņēmums ar 30 gadu pieredzi Latvijas mežsaimniecībā

CIRSMU
PIRKŠANA
UN IZSTRĀDE

Mūsu pieredze,
jūsu uzticība —
neapstrīdama
mežsaimniecības vērtība!

Meža ielā 4. Jaunjelgavā,
Aizkraukles novads.
Tālr.: 65152800, 26633461.
www.billerud.lv,
birojs@billerud.com.

Dažādi

95.kods.
Tālr. 29105480.

Veikalā “DAUTEKS” jauns piedāvājums aizkariem, segām, spilveniem, zeķbiksēm, zeķēm, gultasveļai. Balvos, Brīvības 46b.

Dūmvadu, dabisko ventilāciju, apkures ierīču, dūmeju apsekošana, tīrīšana, remonts, izgatavošana, mūrēšana, oderēšana, uzstādīšana. Dūmu detektori. Jumtu remonts, maiņa. Telpu remontdarbi. Tālr. 22363236, 20404400.

Siltina mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Pateicība

Sirsniņi pateicamies par jauko senioru pēcpusdienu, kas ienesa mūsu sirdīs gaišu saules stariņu šajās drūmajās rudens dienās.

Paldies Ivetai un Renātei par skaisti klātajiem galdiem. Atraktīvajiem Baltinavas muzikantiem – viņu dziesmām, anekdotēm, raito dejas soli. Lai neizsikstoša enerģija, spēks, iedvesma turpmāk! Lai Dieva spēks, izturība, veselība! VERA, ZIGRĪDA, BRŌŅA, MARTIŅA, IRĒNA, ADRIJA

Abonē Vaduguni redakcijā!

Viss jaunākais un aktuālākais novadu dzīvē!

Skaidro speciālisti

Sarkanie brīdinājumi: kā atšķirt nogurumu no agrīnām cukura diabēta pazīmēm

Nereti cukura diabētu atklāj, veicot ar šo slimību it kā nesaistītus izmeklējumus, tomēr speciālisti ir vienprātīgi – jo agrāk izdodas pamanīt slimības pazīmes jeb “sarkanos karogus”, jo efektīvāk var novērst tās attīstību un uzlabot dzīves kvalitāti.

Kādos gadījumos nogurums vai citas sajūtas var būt signāls, ka jāpārbauda cukura līmenis asinīs. To skaidro “Veselības centru apvienības” (VCA) endokrinoloģe TATJANA ZAĶE, “Mēness aptiekas” farmaceite ĒRIKA LĀRMANE un “Centrālās laboratorijas” laboratorijas vadītāja ārste JANA OSĪTE.

“Daļa pacientu par diagnozi uzzina stipri novēloti, piemēram, nonākot stacionārā ar sirds un asinsvadu slimību krīzēm kā insults vai miokarda infarkts. Cukura diabēts, īpaši nediagnosticēts vai neārstēts, ar laiku var radīt bīstamu kaitējumu veselībai, tostarp izraisīt nieru mazspēju, redzes traucējumus, nervu šķiedru bojājumu, kā arī būtiski palielināt sirds un asinsvadu slimību risku. Tādēļ ir ļoti svarīgi neignorēt un laikus pievērst uzmanību pazīmēm, kas var liecināt par cukura diabētu,” uzsver VCA veselības klīnikas “Pulss” endokrinoloģe Tatjana Zaķe.

Ārste norāda, ka cukura diabēta attīstība ir saistīta ar traucētu insulīna darbību organismā – vai nu aizkuņģa dziedzera neizstrādā pietiekami daudz insulīna, vai arī ķermeņa šūnas kļūst nejutīgas pret tā iedarbību, attīstoties insulīna rezistencei. “Nošķir 1. tipa cukura diabētu – autoimūnu slimību, kas pārsvarā attīstās jau bērnībā un izraisa absolūtu insulīna deficītu. Ar biežāk sastopamo 2. tipa cukura diabētu ir citādi – tas attīstās pakāpeniski un to lielā mērā ietekmē dzīvesveids.”

Kad diabēta attīstības risks pieaug

“Pieaugot riska faktoriem, šī slimība kļūst par arvien lielāku sabiedrības veselības izaicinājumu,” stāsta T.Zaķe un norāda, ka paaugstināts risks saslimt ar 2.tipa cukura diabētu ir cilvēkiem ar lieko svaru vai aptaukošanos – teju 90% cukura diabēta pacientu ir paaugstināts ķermeņa masas indekss. Tāpat riska grupā ir cilvēki ar mazkustīgu dzīvesveidu, paaugstinātu asinsspiedienu un holesterīna līmeni asinīs, hronisku stresu un miega trūkumu, jo tas veicina insulīna rezistenci, kā arī smēķētāji. Iespējama arī ģenētiska nosliece, ja

diabēts ir tuvākiem radniekiem. “Tādēļ savlaicīga riska faktoru atpazīšana, veselīgs uzturs un fiziskās aktivitātes ir galvenie profilakses soļi, kas palīdz novērst vai aizkavēt slimības attīstību,” uzsver ārste.

Cukura diabēta tipiskās pazīmes jeb sarkanie karogi

“Cukura diabētu nereti atklāj nejauši, veicot analīzes profilaktiski vai cita iemesla dēļ. Pirmais agrīnas diagnostikas rīks ir glikozes līmeņa noteikšana tukšā dūšā vai glikētā hemoglobīna (HbA1c) analīze, kas parāda vidējo glikozes jeb cukura līmeni asinīs pēdējo 8–12 nedēļu periodā. Tas ļauj savlaikus identificēt pirmsdiabēta stāvokli un novērst 2. tipa cukura diabēta attīstību. Arī cilvēkiem bez acīmredzamiem simptomiem ir vērts veikt šīs analīzes vismaz reizi gadā,” uzsver ārste Jana Osīte.

Endokrinoloģe T. Zaķe paskaidro: “Nedaudz paaugstināts cukura līmenis asinīs, piemēram, 7–8 mmol/l, sākotnēji nerada redzamus simptomus, tādēļ 2. tipa cukura diabēts bieži netiek atklāts savlaikus. Tikai tad, kad glikozes līmenis pārsniedz 10–12 mmol/l, var parādīties klasiskie cukura diabēta simptomi – stipras slāpes, bieža urinēšana, arī naktis. Tomēr ir svarīgi zināt, ka arī agrīnā stadijā var parādīties pazīmes, kas liecina par insulīna rezistenci vai agrīnu 2. tipa cukura diabētu.”

Pirmās diabēta brīdinājuma pazīmes var būt:
☐ ļoti lēns, bet stabils svara pieaugums,
☐ grūtības samazināt svaru, pat regulāri ievērojot diētu un fiziskās aktivitātes,
☐ nogurums vai miegainība neilgi pēc ēdienreizes,
☐ pastāvīga vēlme pēc kaut kā salda,
☐ aizkaitināmība vai koncentrēšanās grūtības, kas var būt saistītas ar glikozes līmeņa svārstībām.

“Bieži vien tieši aptiekā pirmie pamanām sarkanos karogus – sūdzības par regulāru nogurumu, lēni dzīstošām brūcēm, roku tirpšanu, kas, iespējams, saistāmas ar cukura diabētu, īpaši, ja papildus ir vēl liekais svars. Pazīmju uzskaitījums nenozīmē, ka ikvienam cukura diabēta pacientam būs tās visas, turklāt šīs pazīmes neparādās vienlaicīgi. Tomēr, ja ir kaut vai kāda no tām, tas jāuztver kā signāls apmeklēt ārstu un veikt analīzes. Ja tiek apstiprināts cukura diabēts, cilvēka

veselības uzturēšanai ļoti svarīga ir līdzestība – gan regulārā cukura līmeņa kontrolē, gan medikamentu lietošanā, gan veselīga dzīvesveida ievērošanā,” norāda farmaceite Evita Lārmāne.

Cukura diabēta sarkanie brīdinājumi:
☐ paaugstināts cukura līmenis asinīs (7 mmol/l un vairāk) ir galvenais brīdinājums par 2. tipa cukura diabētu. Tas ir redzamais sarkanais karodziņš, aiz kura slēpjas nopietni vielmaiņas traucējumi, kas ietekmē sirdi, asinsvadus un nervus;
☐ bieža urinēšana ir viens no pirmajiem cukura diabēta simptomiem, kad glikozes līmenis asinīs jau pārsniedz 10 mmol/l;
☐ ilgstošas un nepārejošas slāpes;
☐ konstanta izsalkuma sajūta var liecināt par 2. tipa diabēta sākotnējo stadiju;
☐ straujš svara zudums bez izmaiņām uzturā;
☐ hronisks nogurums;
☐ lēna brūču un iekaisumu dzīšana;
☐ zems D vitamīna līmenis organismā var palielināt 2. tipa cukura diabēta attīstības risku, īpaši cilvēkiem ar prediabētu jeb ogļhidrātu tolerances traucējumiem.

Pievēršot uzmanību simptomiem un veicot regulāras glikozes līmeņa pārbaudes, var savlaikus identificēt risku un novērst diabēta attīstību vai komplikācijas.

Apsveikumi

Tu jubilejas dienā piever plakstus,
Un domām ļauj, lai pagātnē tās skrien.
Kā senāk pavasara ziedu rakstos,
Kur staro bērnība un jaunība aizvien...

Mīļi un sirsnīgi sveicu **Zigrīdu Aleksāni** skaistajā dzīves jubilejā! Sauli – lai tā vienmēr sirdī spīd, veiksmē, veselībā un dzīvespriekšā lai garām neaizslīd.

Krustmāte

Ne jau vienmēr ar gadiem viss aiziet,
Ne jau vienmēr ar gadiem viss zūd.
Katra diena nes mirklīti laimes,
Un ik mirkli kļūst bagātāks mūžs.

Mīļi sveicam **Ainu Stahovsku** 70 gadu jubilejā!
Vēlam rītiem labas domas, dvēselei – mieru, sirdij – mīlestību,
mūžam stipru veselību!

Tekla, Terēzija, Biruta, Līvija, Lidija,
Voldemārs, Valentina, Marija, Ārija

Reklāma

20. MARTS

BALVU KULTŪRAS UN

ATPŪTAS CENTRS

Lauku

Muzikanti

KONCERTPROGRAMMĀ

“PAR KO ŠIS STĀSTS”

PILNA INFORMĀCIJA UN BIĻETES: WWW.BILESUPARADIZE.LV

!

BIEDRĪBA TIESISKUMS.LV AICINA UZ

TIKŠANOS AR IEDZĪVOTĀJIEM

29. novembris

ALŪKSNE

09.00 - 11.00

Kultūras centrā, Brūža ielā 7

BALVI

11.00 - 13.00

Novada Muzejā, Brīvības ielā 46

GULBENE

13.00 - 15.00

Viesnīcas “Gulbene”

O. Kalpaka ielā 27a, 1.st. vestibulā

ATGŪSTI

DAUDZU GADU GARUMĀ

NELIKUMĪGI IEKASĒTO

OIK!

LP

LF

Artim Stuckam

Līguma parakstīšanai ņemiet līdzi pasi vai ID

www.tiesiskums.lv

Līguma parakstīšanai ņemiet līdzi pasi vai ID

Līdzjūtības

Pierimst vēji, klusē domas,
Neskan mīlās māsas balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks. (E.Zāļīte)
Kad ar pēdējiem sveicieniem zemei,
saulei un cilvēkiem mūžībā
jāpavada māsa
VALENTĪNA DUKAĻSKA,
mūsu visdziļākā līdzjūtība **Inārai**
Šļakotai sāpju brīdī.
Līgita, Eva, Leontīna

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skujas smagi krīt.
Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.
Kad pa balto sniega ceļu aiziet dusēt
mīļā **MĀMUĻA,** izsaku dziļu
līdzjūtību **dēlam Ilmāram Kravalim,**
vedeklai Irēnai, pārējiem
tuviniekiem.
Albina N.

Košu ziedu, dziesmu klusu,
Nav ko citu dāvināt.
Vieglas smiltis, saldu dusu
Kapu kalnā, māmuliņ...
Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa
un patiesa līdzjūtība **Ilmāram**
Kravalim ar ģimeni, māmiņu,
vecmāmiņu, vecvecmāmiņu **ZENTU**
guldot Zemes mātes klēpī.
Klasesbiedri

Aplusa pavardā pēdējā ogle,
Aplusa ierastā gājiena takts.
Kur bija diena, kur bija siltums,
Iestājās auksta un ledaina nakts.
Visdziļākā līdzjūtība **Solvitai un**
tuviniekiem, pavadot vecmāmiņu,
māmiņu, viramāti **ZENTU KRAVALI**
mūžības ceļā.
Jānis, Uldis, Andris, Irīta, Kristiāna

Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Solvitai Mūrniecei, pavadot
VECMĀMIŅU mūžībā.
Pansionāta “Balvi” 3. stāva kolēģes

Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Marutai Trumpitei ar ģimeni
saistībā ar mātes
ZENTAS KRAVALES aizvadišanu
mūžībā.
SIA “Centra nams” darba kolēģi

Liktenis dziedāja vēja dziesmu,
Un es tam liktenim līdz...
Liktenis nodzēsa manu sveci,
Un es tam liktenim aizeju līdz...
Lai klusa līdzjūtība ir atbalsts sāpju
brīdī **Ivaram Usānam ar ģimeni,**
pavadot māsu **BIRUTU** Mūžībā.
Senioru deju kopa “Luste”,
vadītāja Inta

Es izdzisišu, bet ilgi vēl sāpēšu
jūsu sirdīs kā tāla gaisma.
Patiesa līdzjūtība sāpju brīdī **brāļiem**
un visiem tuviniekiem, pavadot
BIRUTU TIHOMIROVU aizsaules
ceļā.
Kaimiņš – bērnības draugs Ainārs

Paņem līdzi saules glāstu,
Ko tev draugu rokas liek,
Lai tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdi siltāk tiek. (P.Priede)
Kad pārtrūcis
BIRUTAS TIHOMIROVAS dzīves
ceļš, patiesi mierinājuma vārdi
visiem tuviniekiem sāpju brīdī.
Gaļina, Anita, Romāns, Līga

Dusi saldi zemes klēpī,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs. (A.Straube)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Ivaram, Vēsmai un pārējiem
tuviniekiem, mīlo māsu **BIRUTU**
mūžības ceļā pavadot.
Līksma un Dzidra ar ģimenēm

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt
bēdas,
No sirdīm, kas sāpēm pielijušas.
(Ā.Elksne)
Izsakām līdzjūtību **vīram**
Vladimiram, brāļiem Jānim un
Ulvaram ar ģimenēm, pārējiem
tuviniekiem,
BIRUTU TIHOMIROVU mūžībā
pavadot.
Bikaviņu ģim.

Mēs nezinām, kad, kurš vai kura
Kā nākamie mūs pametīs
Kā dzirksts no sūrā ugunsкура,
Kas ir jau izdzisis gandrīz.
Mēs velti skumstam, velti minam
Šo mūža miklu grūtāko.
Cik labi, ka tik vien mēs zinām,
Cik jāzin, vairāk it neko. (J.Osmanis)
No sirds izsakām visdziļāko
līdzjūtību **vīram, brāļu ģimenēm un**
citiem piederīgajiem, par Jūsu
mīļā cilvēka – **BIRUTAS** – aiziešanu
mūžībā. Lai skaitās atmiņas dod
spēku šajā smagajā laikā. Domās
esam ar jums.
Indra, Toms, Reinis un Artūrs ar
ģimenēm

Vairs neiešu pa sīla sūnu taku,
Neglāstīšu bērza tāsi balto.
Vien egļu zaru nolieciet man blakus,
Lai vieglāk ir, lai nejut zemes elpu
saltu. (K.Apškrūma)
Patiesa līdzjūtība sāpju brīdī
tuviniekiem, radiem un draugiem,
pavadot **KĀRLI AUZIŅU** mūžības
ceļā.
MMK “Kubuli” mednieku kolektīvs

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.
(M.Jansone)
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
sievai Venerandai un brāļa Jāņa
Aužiņa ģimenei, pavadot
KĀRLI AUZIŅU Dieva svētītā
mūžības ceļā.
Ināra, Inga, Guntars,
Ināra Poševa, Aira

Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā mājā ciemoties,
Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzi ies. (Z.Purvs)
Izsakām patiesu līdzjūtību
Venerandai Aužiņai un pārējiem
tuviniekiem, vīru **KĀRLI AUZIŅU**
mūžības ceļā pavadot.
Valija un Skaudris Viksniņi

... Un nebūs šais baltajos
ceļos
Mums vairs satikties ļauts,
Aizsaules sliekšnim pāri
Tevi nes mūžības strauts.
Izsakām dziļu līdzjūtību
tuviniekiem, pavadot pēdējā
gaitā **KĀRLI AUZIŅU.**
Kārļa skolasbiedri

Kopīgās jaunības takās
Mīļu atmiņu daudz...
Nebūs šais baltajos ceļos
Mums vairs satikties ļauts.
Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai**
Venerandai, brāļim Jānim ar
ģimeni, pavadot **KĀRLI AUZIŅU**
mūžībā.
Ķerģu ģimene

Aiz tevis paliks atmiņas,
Kas mīlestībā degs.
Lai tavi mīļie var tālāk doties,
Par visu labo tev pateicoties.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
sievai Venerandai un tuviniekiem,
pavadot vīru **KĀRLI AUZIŅU**
mūžības ceļā.
Alla, Vladimirs Bērziņi

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēju balss.
Tik kādai vienkāršai un labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa
un patiesa līdzjūtība **tuviniekiem,**
KĀRLI AUZIŅU pēdējā gaitā
pavadot.
AS “Balvu Enerģija” kolektīvs

Lai tev dzimtās zemes vēji,
Klusu miera dziesmu dzied.
(J.Silazars)
Patiesa līdzjūtība **Venerandai, VĪRU**
mūžības ceļā pavadot.
Antoņina

Var nemanot pienākt salna,
Kad ziedi kā sniegpārslas birst.
Nav sacīts, cik dzīve ir gara,
Tās pavediens pēkšņi var irt.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Verai**
Tūmiņai, tuviniekiem, dēlu **JĀNI**
mūžības ceļā pavadot.
Kokinu ģimene

Kad aiziet mīļš cilvēks,
viņš neaiziet pavisam –
viņa gaisma paliek sirdīs
kā kluss mierinājums turpmākajiem
ceļiem.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Arīnai**
un viņas ģimenei TĒVA aiziešanas
sāpēs. Lai šajā smagajā laikā pietiek
spēka, miera un gaišu atmiņu, kas
sniedz mierinājumu.
Ar cieņu Baltinavas vidusskolas
63.izlaiduma absolventi

Pārtrūka dzīve kā gājputna
dziesma,
Sirdī šīs dziesmas atbalss sāp.
(Z.Purvs)
Izsakām dziļu līdzjūtību **Arīnai ar**
ģimeni, pavadot **TĒVU** mūžībā.
Aleksejevi

aduguns

Indekss 3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS

IZDEVĒJS

SIA “BALVU VADUGUNS”

Nodokļu maksātāju apliecības Nr.

LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE

TEĀTRA IELĀ 8

BALVOS, LV-4501

NORĒKINU KONTS

A.S. SEB BANKA

Nr. LV21UNLA0024000467345,

kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem

atbild to autors.

REKLĀMA,

SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva

T. 64507018

26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850

ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934;

A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837;

A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE

GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200

ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730

Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv

mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-

SIA “Balvu Vaduguns”,

R.KACĒNS

Iespīests SIA

“Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”, Rīgā,

Mūkusalas 15A

Tirāža – 2001